



# **RUSYA FEDERASYONU**



## **EVCİL HAYVAN MAMASI PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU**

**Ekim 2026**

Raporu Hazırlayan: St. Petersburg Ticaret Ataşeliği

## İÇİNDEKİLER

|                                                                                                                      |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1. RUSYA PAZARINDA EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜ.....</b>                                                           | <b>3</b>  |
| 1.1 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE ÜRETİM.....                                                                       | 3         |
| 1.2 ORTALAMA ÜRETİCİ FİYATLARI .....                                                                                 | 8         |
| 1.3 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE ÜRETİCİ YERLİ FİRMALARA VE ÜRETİCİ BİRLİKLERİ/DERNEKLERİNE İLİŞKİN BİLGİLER ..... | 8         |
| 1.4 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE PERAKENDE VE TOPTAN SATIŞLARA İLİŞKİN BİLGİ .....                                 | 9         |
| <b>2. RUSYA’NIN EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE DIŞ TİCARETİ .....</b>                                                | <b>11</b> |
| 2.1 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE RUSYA’NIN EN FAZLA İTHALAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ İLK 10 ÜLKE.....                      | 11        |
| 2.2 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE RUSYA’NIN EN FAZLA İHRACAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ İLK 10 ÜLKE .....                     | 12        |
| 2.3 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE RUSYA’NIN SEKİZLİ TARİFE BAZINDA EN FAZLA İTHALAT YAPTIĞI ÜRÜNLER .....           | 12        |
| 2.4 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE RUSYA’NIN SEKİZLİ TARİFE BAZINDA EN FAZLA İHRACAT YAPTIĞI ÜRÜNLER.....            | 13        |
| <b>3. EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE ÜLKEMİZDEN İHRACAT (DEĞER VE MİKTAR).....</b>                                   | <b>13</b> |
| 3.1 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE ÜLKEMİZİN RUSYA’YA İHRACATI (1.000 \$) .....                                      | 13        |
| 3.2 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE ÜLKEMİZİN RUSYA’YA İHRACATI (TON) .....                                           | 13        |
| <b>4. EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE İHRACAT YOLUYLA PAZARA GİRİŞ.....</b>                                           | <b>14</b> |
| 4.1 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜ İÇİN HEDEF BÖLGELER/ŞEHİRLER .....                                                   | 14        |
| 4.2 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE ÖNDE GELEN FİRMALAR VE PAZARIN YAPISI.....                                        | 15        |
| 4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri .....                                                    | 15        |
| 4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar .....                                                | 15        |
| 4.3 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNÜN İTHALATINDA ZORUNLU BELGELER.....                                                 | 15        |
| 4.4 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE SEVK ÖNCESİ İNCELEME ZORUNLULUĞU .....                                            | 16        |
| 4.5 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDEKİ ÖNEMLİ FUARLAR VE TARİHLERİ .....                                               | 17        |
| 4.6 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜ FİRMALARINA HİTAP EDEN VE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN TİCARET HEYETLERİ ...         | 17        |
| 4.7 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE İHALE YAYIMLAYAN KAMU KURUMLARI İLE İLGİLİ BİLGİLER .....                         | 17        |
| 4.8 RUSYA’NIN, ÜLKEMİZ VE DİĞER ÜLKELERLE STA/TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMALARİ HAKKINDA BİLGİ .....                      | 18        |
| 4.9 TERCİHLİ TARİFEDEN YARARLANMAK İÇİN GEREKEN BELGELER.....                                                        | 18        |
| 4.10 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE STANDARTLAR .....                                                                | 18        |
| 4.11 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE ETİKETLEME.....                                                                  | 19        |
| 4.12 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE AMBALAJLAMA .....                                                                | 19        |
| 4.13 LOJİSTİK .....                                                                                                  | 20        |
| 4.14 DAĞITIM KANALLARI .....                                                                                         | 21        |
| 4.15 E-TİCARET (SINIR ÖTESİ E-TİCARET/E-İHRACAT) .....                                                               | 21        |
| 4.15.1 Rusya’nın en büyük e-ticaret pazaryerleri.....                                                                | 22        |
| 4.15.2 Özel Günler, Bayramlar .....                                                                                  | 23        |
| 4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları .....                                                             | 23        |
| 4.15.4 E-Ticarettteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri.....                                                          | 24        |
| 4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler .....                                                                         | 24        |
| 4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri .....                                                                  | 24        |
| 4.16 TANITIM VE PAZARLAMA .....                                                                                      | 25        |
| 4.17 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE TÜKETİCİ /ALICI TERCİHLERİ VE SON TRENDLER .....                                 | 26        |
| 4.18 EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE VERGİLER .....                                                                   | 27        |
| <b>5. EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE İHRACATÇILARIMIZI BEKLEYEN FIRSATLAR .....</b>                                  | <b>28</b> |
| <b>6. EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE İHRACATÇILARIMIZI BEKLEYEN TEHDİTLER.....</b>                                   | <b>29</b> |
| <b>7. EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜNDE İHRACATIN ARTIRILMASI İÇİN FİRMALARA ÖNERİLER.....</b>                          | <b>29</b> |
| <b>8. BELİRTİLMESİNDE FAYDA GÖRÜLEN DİĞER HUSUSLAR.....</b>                                                          | <b>30</b> |
| <b>9. GENEL DEĞERLENDİRME .....</b>                                                                                  | <b>30</b> |
| <b>10. YARARLI ADRESLER .....</b>                                                                                    | <b>32</b> |
| <b>11. KAYNAKÇA.....</b>                                                                                             | <b>33</b> |

# EVCİL HAYVAN MAMASI SEKTÖRÜ

## PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

### 1. Rusya Pazarında Evcil Hayvan Maması Sektörü

#### 1.1 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Üretim

Rusya’da evcil hayvan sayısı ve evcil hayvan maması tüketimi küresel eğilim ile uyumlu olarak yıllar içerisinde artışını sürdürmektedir. Rusya Hayvan Besleme ve Refahı Araştırmaları Merkezi tarafından 2023 yılında yapılmış evcil hayvan sayımına göre, Rusya’da 49,2 milyon kedi ve 25,5 milyon köpek olmak üzere toplam 74,7 milyon evcil hayvan bulunmaktadır<sup>1</sup>. 2020 yılında yapılmış olan bir önceki sayıma göre, kedi sayısında %13, köpek sayısında %7 oranında artış kaydedilmiş olup, toplam evcil hayvan sayısı da %11 yükselmiştir<sup>2</sup>. Böylece, 2023 yılındaki sayıma göre, Rusya’daki ailelerin %56’sı en azından bir kedi ya da bir köpeğe sahiptir.

Rusya, 2023 yılında yapılmış evcil hayvan sayımına göre, ABD ve Çin’den sonra dünyada en çok kedi beslenen üçüncü ülkedir. Köpek besleme sayısı olarak ise Rusya; ABD, Brezilya ve Çin’den sonra dördüncü sırada gelmektedir<sup>3</sup>.

Rusya’da 2025 yılında bir önceki yıla göre %8,4 artışla 1.688,8 bin ton evcil hayvan maması üretilmiştir. 2026 yılının ilk dört ayında 605,7 bin ton evcil hayvan maması üretilmiş olup, 2025 yılının aynı dönemine kıyasla mama üretiminde %9,8 artış kaydedilmiştir. 2026 yılının Ocak ayında 147,2 bin ton, Şubat ayında – 148,1 bin ton, Mart ayında – 160 bin ton, Nisan ayında 150,4 bin ton evcil hayvan maması üretilmiştir<sup>4</sup>.

#### Evcil Hayvan Maması Üretimi, ton

|                | 2024    | 2025    | 2026    |
|----------------|---------|---------|---------|
| <b>Ocak</b>    | 116.490 | 137.168 | 147.166 |
| <b>Şubat</b>   | 124.157 | 136.943 | 148.107 |
| <b>Mart</b>    | 129.236 | 145.887 | 160.031 |
| <b>Nisan</b>   | 132.982 | 131.601 | 150.441 |
| <b>Mayıs</b>   | 127.085 | 132.815 |         |
| <b>Haziran</b> | 121.758 | 130.682 |         |
| <b>Temmuz</b>  | 128.092 | 135.779 |         |

<sup>1</sup> [https://petcarecenter.ru/documents/Всероссийская\\_перепись\\_животных.pdf](https://petcarecenter.ru/documents/Всероссийская_перепись_животных.pdf)

<sup>2</sup> [https://petcarecenter.ru/documents/Всероссийская\\_перепись\\_животных.pdf](https://petcarecenter.ru/documents/Всероссийская_перепись_животных.pdf)

<sup>3</sup> [https://petcarecenter.ru/documents/Всероссийская\\_перепись\\_животных.pdf](https://petcarecenter.ru/documents/Всероссийская_перепись_животных.pdf)

<sup>4</sup> [https://soyaneews.info/news/za\\_4\\_mesyatsa\\_v\\_rossii\\_proizveli\\_605-7\\_tys-tonn\\_gotovogo\\_korma\\_dlya\\_neproduktivnykh\\_zhivotnykh\\_.html](https://soyaneews.info/news/za_4_mesyatsa_v_rossii_proizveli_605-7_tys-tonn_gotovogo_korma_dlya_neproduktivnykh_zhivotnykh_.html)

|                |                  |                  |                |
|----------------|------------------|------------------|----------------|
| <b>Ağustos</b> | 135.428          | 141.572          |                |
| <b>Eylül</b>   | 128.214          | 141.722          |                |
| <b>Ekim</b>    | 138.398          | 154.378          |                |
| <b>Kasım</b>   | 142.718          | 145.906          |                |
| <b>Aralık</b>  | 133.418          | 154.429          |                |
| <b>Toplam</b>  | <b>1.557.976</b> | <b>1.688.882</b> | <b>605.745</b> |

Kaynak: [https://soyanews.info/news/za\\_4\\_mesyatsa\\_v\\_rossii\\_proizveli\\_605-7\\_tys-tonn\\_gotovogo\\_korma\\_dlya\\_neproduktivnykh\\_zhivotnykh\\_.html](https://soyanews.info/news/za_4_mesyatsa_v_rossii_proizveli_605-7_tys-tonn_gotovogo_korma_dlya_neproduktivnykh_zhivotnykh_.html)

Rusya’da hâlihazırda satılan evcil hayvan mamalarının %96’sı yerli ve yabancı markalar tarafından yurtiçinde üretilmektedir. Rusya Birleşik Ürün Etiketleme ve Takip Sistemine kayıtlı 622 adet evcil hayvan maması üreticisi firma bulunmaktadır<sup>5</sup>.

### **Rusya Evcil Hayvan Maması Pazarında Başlıca Üreticiler**

#### **Küresel Oyuncular (Global Giants)**

Beklentilerin aksine sektördeki büyük yabancı firmalar, 2022 yılında Rusya’da ortaya çıkan jeopolitik gelişmelerden sonra, Rusya pazarından tam olarak çıkmamıştır. Mars ve Nestle başta olmak üzere hâlihazırda Rusya’da kedi ve köpek maması pazarını yabancı firmalar domine etmektedir.

**Mars, Incorporated:** 35 yıldan fazla süredir Rusya pazarında faaliyet gösteren ABD sermayeli bir firma olup, Rusya evcil hayvan maması sektöründe en büyük pazar payına sahiptir. Mars Pet Nutrition çatısı altında Moskova, Ulyanovsk, Novosibirsk ve Rostov-na-Donu’da bulunan toplam dört fabrikada, on marka ile evcil hayvan maması üretimi gerçekleştirmektedir. Söz konusu markalar: Kitekat, Sheba, Whiskas, Cesar, Chappi, Pedigree, Nature’s Table, Crave, Perfect Fit ve Dreamies olarak sayılabilir. Yanı sıra Mars, Royal Canin ismiyle Moskova Bölgesinde bulunan fabrikalarında Royal Canin ve Eukanuba marka evcil hayvan maması üretimi gerçekleştirmektedir.

<https://mars-careers.ru/>

**Nestle (Purina):** İsviçre sermayeli Nestle, Rusya’daki ilk ofisini 1994 yılında açmıştır. Firma, Nestle Purina Petcare ismiyle Kaluga bölgesinde 2007 yılında evcil hayvan maması fabrikası açarak üretime başlamıştır. Söz konusu fabrikada kedi ve köpeklere yönelik farklı kategorilerde ve markalarda evcil hayvan maması üretimi gerçekleştirilmektedir. Köpek maması kategorisinde Purina Dog Chow; kedi maması kategorisinde Purina Cat Chow, Purina Friskies, Purina Felix ve Purina Gourmet; tedavi amaçlı köpek ve kedi maması kategorisinde Purina Pro Plan, Purina One ve Purina Darling; diyet amaçlı köpek ve kedi maması kategorisinde ise Purina Pro Plan Veterinary Diets markaları yer almaktadır.

Nestle Russia ve Nestle Kuban’ın hisseleri, 17 Eylül 2026 tarihinde imzalanan 661 sayılı Devlet Başkanlığı Kararnamesi ile geçici yönetime devredilmiş olup, söz konusu iştiraklerin yönetimi Rusya Federal Mülkiyet Yönetimi Ajansı (Rosimuşçestvo) ile LEV Management şirketine

<sup>5</sup> <https://zooinform.ru/proizvoditeli-kormov-dlya-zhivotnyh-rossiya/?ysclid=mrt8vgmm11981364966>

verilmiştir. Nestle'nin Rusya'da kahve, evcil hayvan maması ve bebek maması dahil olmak üzere çeşitli ürünlerin üretimini gerçekleştiren altı üretim tesisi bulunmaktadır.

Söz konusu karar, batılı ülkelerin Rusya'nın finansal varlıklarına yönelik dondurma kararlarına ve yaptırımlarına misillemelere ilişkin 25 Nisan 2023 tarihli ve 302 sayılı Rusya Federasyonu Devlet Başkanlığı Kararnamesi'ne dayanmaktadır. Anılan mekanizma uyarınca geçici yönetici, mülkiyet hakkı sahibinin yetkilerini kullanmakta, ancak tasarruf yetkisi bulunmamakta; geçici yönetim yalnızca Devlet Başkanı'nın kararıyla sona erdirilebilmektedir<sup>6</sup>.

<https://www.nestle.ru/>

**Provimi (Cargill):** ABD sermayeli firma, 2008 yılında Klin şehrinde fabrika açarak Rusya'da üretime başlamıştır. Provipet isimli kendi markası altında evcil hayvan maması üretimi gerçekleştirmektedir. Provipet, Cargill'in küresel hayvan maması markaları arasında yer almamakta olup, yalnızca Rusya pazarı için yerel olarak tescil edilmiştir.

<https://provi.pet/home>

**Aller PetFood:** Danimarka sermayeli Aller PetFood ise 2000'li yılların başında Tver Bölgesi ve Leningrad Bölgesinde evcil hayvan maması fabrikası açmıştır. Söz konusu fabrikada, şirketin kendi markaları olan ALL DOGS, ALL CATS, ALL PUPPIES ve Tasty yanı sıra zincir mağazalar için private label (özel marka) üretimi de gerçekleştirilmektedir.

<https://aller-petfood.com/ru/>

### Önde gelen Rus üreticileri

**Miratorg:** Kursk Bölgesinde bulunan evcil hayvan maması fabrikası 2019 yılından bu zamana üretim yapmaktadır. Fabrikada, kedi ve köpek için hem kuru, hem de yaş mama olmak üzere Expert, Extra Meat, Miracat & Miradog, Pro Meat, Selection markalı ürünler üretilmektedir.

<https://petfood.miratorg.ru/>

**Gatçinskiy KKZ (Gatçina Yem Fabrikası):** 2006 yılından beri Leningrad Bölgesi, Gatçina şehrinde faaliyet göstermekte olup yıllık üretim hacmi 25 bin tondur. Markalar: Naşa Marka, Staut, TerraKot, TerraPös, Za korma Rodını. Ayrıca, zincir mağazalar için private label üretim yapılmaktadır.

<https://gatchinsky-kkz.ru/>

**LİMKORM Petfood:** 2015 yılından beri Belgorod Bölgesinde Şebekino (yılda 30 bin ton) ve Gubkin (yılda 62 bin ton) şehirlerinde Sirius, AJO, Naş Ratsion, Odno Myaso, Happi Lappy, Pet Active, Vita+ markalarıyla üretim yapılmaktadır.

<https://limkorm.ru/>

<https://pet.limkorm.ru/>

---

<sup>6</sup> <https://www.kommersant.ru/doc/8957412>

**AlphaPet:** 2021 yılından beri Moskova bölgesi, Dmitrov şehrindeki fabrikada, yılda 25 bin ton kuru ve 13 bin ton yaş evcil hayvan maması üretilmektedir. Markaları, AlphaPet Superpremium ve WOW'dur.

<https://alphapet.ru/>

**FAVA:** Leningrad Bölgesinde yerleşik ve yılda 18 bin ton üretim kapasitesine sahip olan fabrikada kuru evcil hayvan maması üretilmektedir. Markalar: Smart Cat ve Smart Dog (Premium), Organix (kedi ve köpek için Super Premium), Florida (kedi ve köpek için Super Premium Lux), Savita (kedi ve köpek için Holistic). Ayrıca, private label üretim yapılmaktadır.

<https://fava-pets.ru/>

Dünya genelinde tarihsel olarak köpek maması üretiminin, kedi maması üretiminden daha fazla olmasına karşın Rusya'da talep yapısı bunun tam tersidir. Son verilere göre, Rusya'da kedi sayısı köpek sayısından yaklaşık iki kat fazla olup, bu durum evcil hayvan maması pazarında kedi maması üretiminin fiyat ve miktar olarak daha fazla olması sonucunu doğurmuştur<sup>7</sup>.

#### Rusya'da başlıca kedi maması üreticilerinin pazar payları (2024 yılı)

| Üretici                         | Pazar payı, % | Başlıca Markalar (kedi için)                                                     |
|---------------------------------|---------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Mars, Inc.</b>               | 45 %          | Royal Canin, Whiskas, Perfect Fit, Kitekat, Sheba                                |
| <b>Nestlé S.A.</b>              | 28%           | Pro Plan, Purina ONE, Felix, Gourmet, Darling                                    |
| <b>Rus üreticileri (toplam)</b> | 25 %          | AlphaPet, Winner (Miratorg), Blitz, Grandorf, Sirius, Zoogurman vb.              |
| <b>Diğer yabancı markalar</b>   | 2 %           | Hill's, Farmina, Acana vb. (son sevkiyatlardan kalan ürünler ve paralel ithalat) |

Kaynak: <https://zoobiznes.com/rynok-kormov-dlya-koshek-v-rossii/>

#### Rusya'da köpek maması pazarında önde gelen üreticiler ve markalar (2024-2025 yılları)

| Üretici/Marka                                      | Menşe/üretim yeri | Fiyat segmenti        | Tahmini Pazar payı (%) | Güçlü Yönleri                                                                        |
|----------------------------------------------------|-------------------|-----------------------|------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Mars, Inc.</b> (Royal Canin, Pedigree, Chappi)  | ABD / Rusya       | Super Premium, Econom | %40'dan fazla          | Geniş distribütör ağı, Ar-Ge alanında lider konum, büyük pazarlama ve reklam bütçesi |
| <b>Nestle Purina</b> (Pro Plan, Dog Chow, Darling) | İsviçre / Rusya   | Super Premium, Econom | %30'dan fazla          | Küresel tecrübe, Pro Plan markasının yaygın bilinirliği                              |

<sup>7</sup> <https://zoobiznes.com/rynok-kormov-dlya-koshek-v-rossii/>

|                                        |                         |                         |        |                                                                                                                            |
|----------------------------------------|-------------------------|-------------------------|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>LIMKORM GROUP</b> (SIRIUS, AJO)     | Rusya                   | Premium, Super Premium  | % 5-10 | Agresif pazarlama yöntemleri, hızlı gelişen yeni ürün grupları, fiyat-performans odaklı ürünler, e-ticarete güçlü pozisyon |
| <b>Farmina Pet Foods</b> (Farmina N&D) | İtalya / Sırbistan      | Holistic, Super Premium | %3-7   | Bütünsel (Holistik) ürünler pazarında güçlü bir marka, 'İtalyan kalitesi' bilinmesi                                        |
| <b>Monge &amp; C. S.p.A.</b> (Monge)   | İtalya                  | Super Premium           | %2-5   | Geniş ürün yelpazesi, tahılsız ve mono-proteinli ürünler, yüksek et içeriği                                                |
| <b>Vafo Praha s.r.o.</b> (Brit)        | Çek Cumhuriyeti / Rusya | Premium, Super Premium  | %2-5   | Fiyat-performans oranı, ithalat sıkıntılarına rağmen Brit Care ürünlerinin popülerliği                                     |
| <b>Miratorg AO</b> (Winner, Miratorg)  | Rusya                   | Premium, Super Premium  | %2-4   | Kendi hammadde kaynaklarına sahip olma, güçlü ana marka, ölçek ekonomisi                                                   |
| <b>Aller Petfood / Fava OOO</b>        | Danimarka / Rusya       | Econom                  | %1-3   | Düşük fiyatlı rakipler karşısında güçlü konuma sahip olma, en eski yerel üreticilerden olma                                |
| <b>AlfaPet OOO</b>                     | Rusya                   | Super Premium           | %1-3   | Taze et içeriği ve çevrimiçi kanallar aracılığıyla aktif tanıtım                                                           |
| <b>Grandorf</b>                        | Belçika / Fransa        | Holistic                | %1-3   | Hipoalerjenik bütünsel (holistik) ürünler alanında güçlü olma, sağlıklı mama talep eden kitlede bilinirlik                 |

Kaynak: <https://zoobiznes.com/rynok-kormov-dlya-sobak-v-rossii/>

## 1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Rusya Federal Devlet İstatistik Servisi (Rosstat) tarafından açıklanan resmi verilere göre, 2025 yılında bir ton evcil hayvan maması ortalama üretici fiyatı 2.110 ABD Doları'dır<sup>8</sup>. Aşağıdaki tabloda detaylarına yer verilen resmi ortalama üretici fiyatlarının, piyasadaki reel fiyatların oldukça altında olduğu değerlendirilmektedir.

| Ürünler             | 2021 <sup>9</sup>    | 2022 <sup>10</sup>   | 2023 <sup>11</sup>    | 2024 <sup>12</sup>    | 2025 <sup>13</sup>    |
|---------------------|----------------------|----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Evcil hayvan maması | 77.524 ₺<br>1.052 \$ | 99.289 ₺<br>1.450 \$ | 150.412 ₺<br>1.766 \$ | 148.458 ₺<br>1.605 \$ | 176.070 ₺<br>2.110 \$ |

Kaynak: Rusya Federal Devlet İstatistik Servisi (Rosstat)

## 1.3 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Evcil Hayvan Maması Sektöründe üretici yerli firmalara ilişkin olarak 1.1 numaralı başlıkta bilgi verilmiş olup, sektörde üreticilerin üye olduğu Rusya Evcil Hayvan Maması Üreticileri Birliği, Ulusal Evcil Hayvan Endüstrisi Derneği ve Rusya Hayvan Besleme ve Refahı Araştırmaları Merkezi olmak üzere üç kuruluş öne çıkmaktadır.

**Rusya Evcil Hayvan Maması Üreticileri Birliği:** Rusya Evcil Hayvan Maması Üreticileri Birliği, Rusya'daki evcil hayvan maması sektörünün gelişimini desteklemek ve sorunlarına ortak çözüm bulmak amacıyla büyük üretici şirketler tarafından 2005 yılında kurulmuştur. Rusya Evcil Hayvan Maması Üreticileri Birliği, Rusya'da evcil hayvan maması üreticilerini bir araya getiren ilk sektör birliğidir.

Moskova, Novoslobodskaya Sokağı 20, ofis 24/1/2

+7 495 568 38 12

<https://apk-russia.ru/>

[e.kardakova@apk-russia.ru](mailto:e.kardakova@apk-russia.ru)

**Ulusal Evcil Hayvan Endüstrisi Derneği:** Ulusal Evcil Hayvan Endüstrisi Derneği, yalnızca mama üretimi ve satışı değil, veteriner ilaçları, evcil hayvanların üretimi, toptan ve perakende satışı alanında standartları belirleme, endüstrinin gelişimini destekleme amacıyla firmaları bir araya getiren ve kar amacı gütmeyen bir dernektir.

<sup>8</sup> <https://rosstat.gov.ru/statistics/price>

<sup>9</sup> 2021 yılında ortalama kur, 1 ABD Doları 73.67 Ruble olarak hesaplanmıştır.

<sup>10</sup> 2022 yılında ortalama kur, 1 ABD Doları 68.49 Ruble olarak hesaplanmıştır.

<sup>11</sup> 2023 yılında ortalama kur, 1 ABD Doları 85.16 Ruble olarak hesaplanmıştır.

<sup>12</sup> 2024 yılında ortalama kur, 1 ABD Doları 92.44 Ruble olarak hesaplanmıştır.

<sup>13</sup> 2025 yılında ortalama kur, 1 ABD Doları 83.42 Ruble olarak hesaplanmıştır.

Moskova, Iskra Sokağı 17, bina 3

+7 495 543 93 05

<https://zooassociation.ru/>

<https://zooassociation.ru/en/>

[info@zooassociation.ru](mailto:info@zooassociation.ru)

**Rusya Hayvan Besleme ve Refahı Araştırmaları Merkezi:** Hayvan Besleme ve Refahı Araştırmaları Merkezi, 2001 yılında Ulyanovsk şehrinde kurulmuştur. Kedi ve köpeklerin sindirim sistemine uygun, sağlıklı ve lezzetli mama üretebilmek için veri toplamakta, modern teknikler ile analizler yapmakta ve araştırmalarını yayımlamaktadır.

<https://petcarecenter.ru/>

#### 1.4 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

##### **Perakende ticaret**

Dünya evcil hayvan pazarı büyüklüğüne ilişkin olarak farklı hesaplamalar bulunmakta olup, Euromonitor Araştırma Merkezi tarafından 190 Milyar ABD Doları; Future Market Insights, Fortune Business Insights, Precedence Research Araştırma Merkezleri tarafından ise 240-340 Milyar ABD Doları olarak açıklanmıştır. Bu çerçevede, dünya evcil hayvan ürünleri pazarının %2,5-3,5'ine tekabül eden Rusya evcil hayvan ürünleri pazarı, üreticiler için en büyük ulusal pazarlardan biridir<sup>14</sup>.

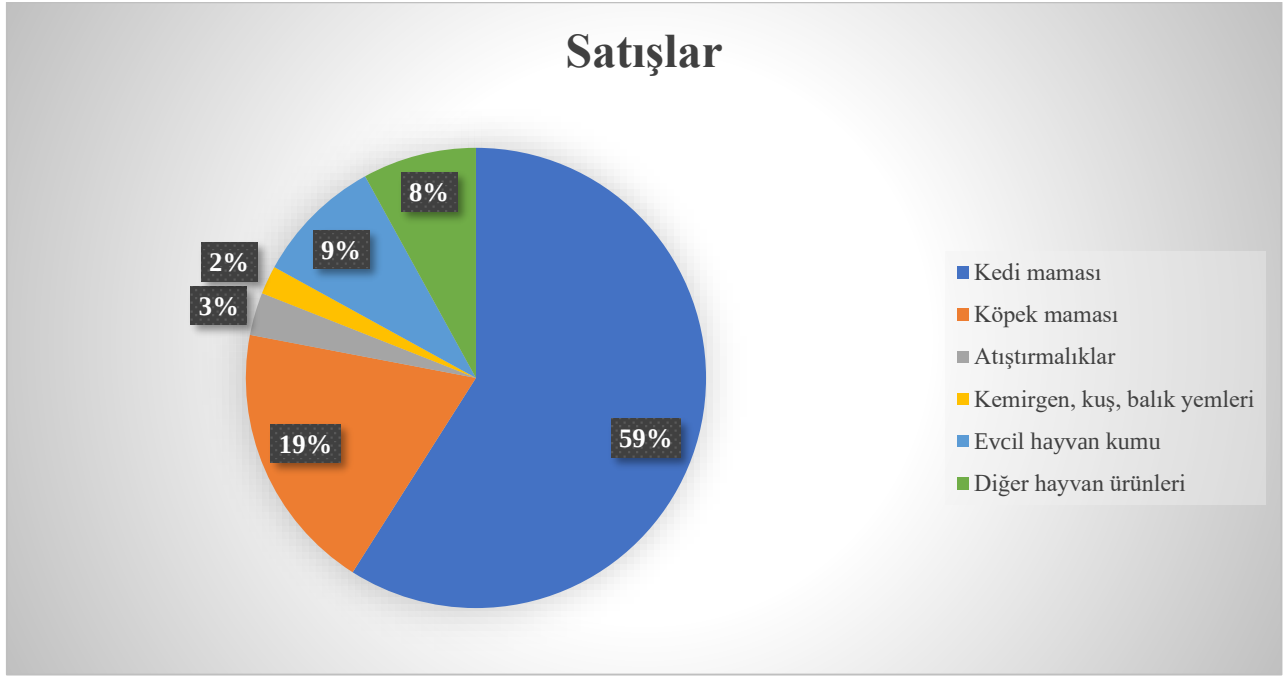
Evcil hayvan sektöründe faaliyet gösteren Zoonform enformasyon portalına göre, 2025 yılında Rusya Federasyonu evcil hayvan ürünleri pazar büyüklüğü, bir önceki yıla kıyasla %15,8 oranında artış kaydederek 590 milyar Ruble (7,1 milyar ABD Doları) seviyesine ulaşmıştır. Söz konusu pazarın %83'ü evcil hayvan mamasıdır. Toplam evcil hayvan maması satışları içerisinde en yüksek payı, 347 milyar Ruble (4 milyar ABD Doları) tutarındaki kedi maması satışları oluşturmaktadır. 2025 yılı itibarıyla 111,5 milyar Ruble (1,3 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşen köpek maması satışları ise pazarın %18,8'ine karşılık gelmektedir<sup>15</sup>.

Rusya'da 2025 yılında paylarının görülebileceği evcil hayvan ürünleri satışları tablosu aşağıda yer almaktadır

---

<sup>14</sup> <https://zoonform.ru/rynok-zootovarov-itogi-2025/>

<sup>15</sup> <https://zoonform.ru/rynok-zootovarov-itogi-2025/>



Kaynak: <https://zooinform.ru/rynok-zootovarov-itogi-2025/>

#### Toptan ticaret

Rusya evcil hayvan maması sektöründe toptan ticaret alanında Biosfera, Zoostandart, Dikey Mart ve Kontinent Zoo büyük firmalardan bazılarıdır.

**Biosfera:** 30 yıldan fazla süredir evcil hayvan ürünleri pazarında faaliyet göstermektedir. Kendi ürünlerinin yanında distribütörlük de yapmaktadır.

<https://www.vaka.ru/>

**Zoostandart:** 1996 yılından bu yana evcil hayvan ürünlerinin satış, pazarlama ve dağıtım alanında uzmanlaşmış bir firmadır. Sektördeki en büyük firmalardan biridir. Kendi markasıyla evcil hayvan ürünleri üretimi gerçekleştirmektedir. DogLunch, CatLunch, BioMenu ve VitAnimals marka evcil hayvan mamaları ile ZooNyanya ve Naturalist marka evcil hayvan hijyen ürünleri (şampuan, diş macunu, diş fırçası vb.) en bilinen ürünleridir. Zoostandart, 20.000'den fazla ürün çeşidine sahiptir. Şirket aynı zamanda Hill's, MARS, Asana, Orijen, Brookfield, Savarra, Karmy Allegro, Beeztees gibi çok sayıda markanın distribütörüdür. CAT'S BEST markasının Rusya'daki yetkili temsilcisidir.

**Dikey Mart:** Dikey Mart şirketi, 2014 yılından beri evcil hayvan ürünleri pazarında faaliyet göstermekte olup, Fransa'dan evcil hayvan ürünleri ithal etmekte ve Rusya'da satış ve pazarlama faaliyetlerini yürütmektedir. Kedi ve köpekler için üst segment kuru mamalar, veteriner diyetleri ve besin takviyeleri ithal etmektedir. Dikey Mart, Frais adında kendi markasına sahiptir.

<https://www.dk-mart.com/>

**Kontinent Zoo:** Kontinent Zoo, 20 yıldan fazla süredir Rusya ve BDT ülkelerinde evcil hayvan ürünleri sektöründe faaliyet göstermektedir. Hayvan maması olarak pazarda Brit markasıyla bilinmekte, Molina ve Darsi markaları ile kedi, köpek ve kemirgenler için ürünler üretmektedir.

<https://continentzoo.ru/>

## 2. Rusya'nın Evcil Hayvan Maması Sektöründe Dış Ticareti

Rusya Federal Gümrük Servisi, son dönemde yaşanan jeopolitik gelişmeler ve Rusya'ya yönelik artan yaptırım uygulamaları sonrasında, spekülasyonların ve faaliyetlerine devam eden firmalara baskının önüne geçmek amacıyla, ithalat ve ihracat verilerinin yayınlanmasını 2022 yılı Mart ayı itibariyle geçici olarak durdurmuştur. Müteakiben, 14 Temmuz 2022 tarihli ve 326-FZ sayılı kanun gereğince, Rusya'da dış ticaret ile ilgili her türlü verilerinin yayınlanması yasaklanmıştır<sup>16</sup>. Bu itibarla, Rusya Federasyonu'nun dış ticaretine ilişkin resmi veri bulunmamakta olup, aşağıdaki tablolarda yer alan veriler diğer ülkelerin açıkladığı ihracat verileri üzerinden hesaplanan ayna verilere dayanmaktadır.

Son yıllarda Rusya Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Denetimi Federal Servisi (Rosselkhoznadzor), evcil hayvan maması ithalatı denetim ve yasaklarını arttırmaktadır.

2021 yılında Çekya'dan Hills markalı evcil hayvan maması ithalatı yasaklanmıştır.

2022 yılından İtalya'dan bazı evcil hayvan maması ithalatı yasaklanmıştır.

2023 yılında Hollanda'dan Monge, Fransa'dan Hills, Hollanda'dan Hills evcil hayvan maması ithalatı yasaklanmıştır.

2024 yılında Sırbistandan'dan Farmina N&D markalı evcil hayvan maması ithalatı yasaklanmıştır.

2024 yılında Fransa ve İtalya'dan Pro Plan markalı, ve İtalya'dan Hills markalı evcil hayvan maması ithalatı yasaklanmıştır<sup>17</sup>.

Rusya Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Denetimi Federal Servisi (Rosselkhoznadzor) tarafından uygulanan yasaklama ve/veya sınırlama kararnameleleri, güncel olarak <https://fsvps.gov.ru/importexport/> resmi internet sayfasından takip edilebilmektedir.

### 2.1 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Rusya'nın En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

|   | Ülke Adı  | İthalat Değeri (2025<br>Bin ABD Doları) | Miktar (ton) | Oran (%)<br>(İthalat Değeri/Toplam<br>İthalat) |
|---|-----------|-----------------------------------------|--------------|------------------------------------------------|
| 1 | Polonya   | 65.149                                  | 22.670       | 33,3                                           |
| 2 | Çin       | 41.013                                  | 7.389        | 20,9                                           |
| 3 | Sırbistan | 38.034                                  | 7.243        | 19,4                                           |
| 4 | İtalya    | 19.755                                  | 6.555        | 10,1                                           |
| 5 | İspanya   | 17.830                                  | 5.622        | 9,1                                            |
| 6 | Tayland   | 5.514                                   | 744          | 2,8                                            |
| 7 | Hollanda  | 4.232                                   | 1.483        | 2,2                                            |

<sup>16</sup> <https://rg.ru/documents/2022/07/22/document-reklama.html>

<sup>17</sup> <https://strategy.ru/research/research/proizvodstvo-kormov-dlya-domashnih-zhivotnyh-tekushie-vyzovy-i-vozmozhnosti-rosta/>

|    |                |         |        |     |
|----|----------------|---------|--------|-----|
| 8  | Avusturya      | 993     | 61     | 0,5 |
| 9  | Moğolistan     | 880     | 97     | 0,4 |
| 10 | Almanya        | 687     | 222    | 0,4 |
| 11 | <b>Türkiye</b> | 611     | 351    | 0,3 |
|    | <b>Toplam</b>  | 195.617 | 52.908 |     |

Kaynak: Trademap, mirror data

## 2.2 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Rusya'nın En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

|    | Ülke Adı       | İhracat Değeri (2025<br>Bin ABD Doları) | Miktar (ton) | Oran (%)<br>(İhracat Değeri/Toplam<br>İhracat) |
|----|----------------|-----------------------------------------|--------------|------------------------------------------------|
| 1  | Kazakistan     | 47.908                                  | 36.362       | 70,4                                           |
| 2  | Azerbaycan     | 6.821                                   | 4.536        | 10,0                                           |
| 3  | Kırgızistan    | 5.113                                   | 1.403        | 7,5                                            |
| 4  | Gürcistan      | 2.913                                   | 1.945        | 4,3                                            |
| 5  | Ermenistan     | 2.278                                   | 1.124        | 3,3                                            |
| 6  | Moğolistan     | 1.687                                   | 704          | 2,5                                            |
| 7  | <b>Türkiye</b> | 491                                     | 42           | 0,7                                            |
| 8  | Moldova        | 291                                     | 118          | 0,4                                            |
| 9  | Almanya        | 215                                     | 70           | 0,3                                            |
| 10 | Fransa         | 99                                      | 4            | 0,1                                            |
|    | <b>Toplam</b>  | 68.019                                  | 46.353       |                                                |

Kaynak: Trademap , mirror data

## 2.3 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Rusya'nın Sekizli Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler

| Gümrük Tarife Kodu<br>(8 Basamaklı) | Ürün Adı                                                                                                                                | İthalat<br>Değeri<br>(1.000 \$) | Türkiye'den<br>İthalatı<br>(1.000 \$) | Türkiye'den<br>İthalatının Payı<br>(%) |
|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------|----------------------------------------|
| 23091090                            | Kedi/köpek mamaları<br>diğer (perakende<br>satılacak hale getirilmiş)                                                                   | 68.037                          | 589                                   | 0,8                                    |
| 23091051                            | %30'dan fazla nişasta<br>içeren ve süt ürünleri<br>içermeyen veya ağırlıkça<br>%10'dan az süt ürünü<br>içeren köpek veya kedi<br>maması | 35.065                          | 21                                    | 0,05                                   |

|          |                                                                                                                                                              |        |   |   |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|---|---|
| 23091011 | Niřasta veya řüt ürünleri içermeyen ya da ağırlıkça %10'dan az veya buna eşit oranda niřasta ve %10'dan az oranda řüt ürünleri içeren köpek veya kedi maması | 74.817 | 0 | 0 |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|---|---|

Kaynak: Trademap , mirror data

#### 2.4 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Rusya'nın Sekizli Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler

Bilgi bulunmamaktadır.

### 3. Evcil Hayvan Maması Sektöründe Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

#### 3.1 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Ülkemizin Rusya'ya İhracatı (1.000 \$)

|   | Gümrük Tarife Kodu (8 Basamaklı) | Ürün Adı                                                                                                                                                     | 2021     | 2022         | 2023       | 2024         | 2025       |
|---|----------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|--------------|------------|--------------|------------|
| 1 | 23091090                         | Kedi/köpek mamaları diğ er (perakende satılacak hale getirilmiş)                                                                                             | 3        | 2.071        | 619        | 1.613        | 589        |
| 2 | 23091051                         | %30'dan fazla niřasta içeren ve řüt ürünleri içermeyen veya ağırlıkça %10'dan az řüt ürünü içeren köpek veya kedi maması                                     | 0        | 0            | 140        | 194          | 21         |
| 3 | 23091011                         | Niřasta veya řüt ürünleri içermeyen ya da ağırlıkça %10'dan az veya buna eşit oranda niřasta ve %10'dan az oranda řüt ürünleri içeren köpek veya kedi maması | 0        | 0            | 17         | 0            | 0          |
|   | <b>TOPLAM</b>                    |                                                                                                                                                              | <b>3</b> | <b>2.071</b> | <b>776</b> | <b>1.807</b> | <b>611</b> |

#### 3.2 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Ülkemizin Rusya'ya İhracatı (Ton)

|   | Gümrük Tarife Kodu (8 Basamaklı) | Ürün Adı                                                                         | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
|---|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|
| 1 | 23091090                         | Kedi/köpek mamaları diğ er (perakende satılacak hale getirilmiş)                 | 5    | 807  | 345  | 744  | 336  |
| 2 | 23091051                         | %30'dan fazla niřasta içeren ve řüt ürünleri içermeyen veya ağırlıkça %10'dan az | 0    | 0    | 88   | 131  | 15   |

|   |               |                                                                                                                                                              |          |            |            |            |            |
|---|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|------------|------------|------------|------------|
|   |               | süt ürünü içeren köpek veya kedi maması                                                                                                                      |          |            |            |            |            |
| 3 | 23091011      | Nişasta veya süt ürünleri içermeyen ya da ağırlıkça %10'dan az veya buna eşit oranda nişasta ve %10'dan az oranda süt ürünleri içeren köpek veya kedi maması | 0        | 0          | 12         | 0          | 0          |
|   | <b>TOPLAM</b> |                                                                                                                                                              | <b>5</b> | <b>807</b> | <b>445</b> | <b>876</b> | <b>351</b> |

#### 4. Evcil Hayvan Maması Sektöründe İhracat Yoluyla Pazara Giriş

##### 4.1 Evcil Hayvan Maması Sektörü İçin Hedef Bölgeler/Şehirler

Rusya'da hedef bölge seçiminde sektör ayırt etmeksizin yabancılar birincil pazar olarak çoğunlukla Moskova'yı seçmektedir. Çevre illerle birlikte 20 milyon civarında insanın ikamet etmesi ve Rusya'nın en yüksek gelir seviyesinin bulunduğu yer olması itibarıyla Moskova, ihracat yoluyla pazara giriş için ön plana çıkmaktadır. Büyük tedarik zincirlerinin merkezleri ve üst sınıf mağazaların da büyük kısmı Moskova'da bulunmaktadır. Nüfus, alım gücü ve ekonomik büyüme hızı itibarıyla St. Petersburg, Novosibirsk, Yekaterinburg, Kazan, Nijniy Novgorod, Çelyabinsk, Krasnoyarsk, Ufa, Samara, Krasnodar<sup>18</sup> ihracatçılar için Rusya pazarında hedeflenebilecek diğer şehirler olarak öne çıkmaktadır.

Moskova'daki kedi ve köpek sayısına ilişkin en güncel istatistik 2023 yılına ait olup, söz konusu rapora göre şehirde 2,98 milyon kedi, 1,4 milyon köpek bulunmaktadır. Şehirdeki kedi ve köpek sayısına ilişkin bir önceki veri 2020 yılına ait olup kedi sayısı 2,47 milyon, köpek sayısı ise 1,2 milyon olarak tespit edilmiştir. Böylece, üç yıl içerisinde Moskova'da kedi sayısında %13 artış, köpek sayısında ise %20 artış olduğu görülmüştür<sup>19</sup>. 2023 yılında ait söz konusu raporda ayrıca, evcil hayvan sayısının hem şehirlerde (2020 yılına kıyasla %15 artış), hem de kırsal alanlarda (2020 yılına kıyasla %4 artış) artış kaydedilmektedir. Nüfusu bir milyonu aşan şehirlerde evcil hayvan sayısı yaklaşık olarak %20 artmıştır. Nüfusu bir milyonun altında olan şehirlerde %3, nüfusu 500.000'in altında olan şehirlerde ise %15 artış kaydedilmiştir<sup>20</sup>. Bu çerçevede, Rusya'da evcil hayvan ürünleri pazarının büyük şehirlerde daha çok artış gösterdiği ve satış potansiyelinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

#### 2023 yılında gerçekleştirilmiş olan Tüm Rusya Evcil Hayvan Sayımı neticesinde Rusya'nın şehirlerinde kedi ve köpek sayısı (milyon)<sup>21</sup>

| Şehir          | Nüfus | Kedi  | 2023/2020 | Köpek | 2023/2020 | Toplam |
|----------------|-------|-------|-----------|-------|-----------|--------|
| Moskova        | 13,15 | 2,976 | %20       | 1,394 | %13       | 4,371  |
| St. Petersburg | 5,598 | 1,264 | %12       | 0,618 | %15       | 1,883  |
| Novosibirsk    | 1,634 | 0,453 | %16       | 0,157 | %2        | 0,61   |

<sup>18</sup> <https://www.rbc.ru/life/news/65fbfb259a7947623baacfae#aacfae-contents-p2>

<sup>19</sup> [https://petcarecenter.ru/documents/Всероссийская\\_перепись\\_животных.pdf](https://petcarecenter.ru/documents/Всероссийская_перепись_животных.pdf)

<sup>20</sup> <https://zooinform.ru/domashnie-pitomczy-v-rossii-2023/>

<sup>21</sup> <https://zooinform.ru/domashnie-pitomczy-v-rossii-2023/>

|                 |       |       |     |       |     |       |
|-----------------|-------|-------|-----|-------|-----|-------|
| Yekaterinburg   | 1,634 | 0,427 | %16 | 0,157 | %5  | 0,575 |
| Nijniy Novgorod | 1,205 | 0,336 | %12 | 0,117 | %-2 | 0,453 |
| Kazan           | 1,319 | 0,364 | %21 | 0,126 | %6  | 0,491 |
| Çelyabinsk      | 1,177 | 0,328 | %14 | 0,114 | %0  | 0,441 |
| Omsk            | 1,104 | 0,308 | %11 | 0,107 | %-2 | 0,415 |
| Samara          | 1,159 | 0,322 | %16 | 0,112 | %2  | 0,434 |
| Rostov-na-Donu  | 1,14  | 0,315 | %15 | 0,109 | %1  | 0,424 |
| Ufa             | 1,163 | 0,321 | %18 | 0,111 | %4  | 0,432 |
| Krasnoyarsk     | 1,205 | 0,332 | %26 | 0,115 | %11 | 0,447 |
| Perm            | 1,027 | 0,285 | %12 | 0,099 | %-1 | 0,383 |
| Voronej         | 1,046 | 0,292 | %15 | 0,101 | %1  | 0,393 |
| Volgograd       | 1,019 | 0,284 | %17 | 0,099 | %3  | 0,383 |
| Krasnodar       | 1,139 | 0,311 | %26 | 0,107 | %22 | 0,418 |
| Ulyanovsk       | 0,657 | 0,216 | %30 | 0,075 | %26 | 0,29  |

#### 4.2 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Rusya kedi ve köpek maması pazarı; bir tarafta çok uluslu küresel şirketlerin, sahip oldukları güçlü marka portföyleri, yaygın dağıtım ağları ve uzun yıllara dayanan pazar deneyimleri sayesinde belirleyici ağırlıklarını hâlâ koruduğu, diğer tarafta ise ithal ikame politikalarının sağladığı teşvik ve koruma ortamından yararlanarak hızla gelişen yerli üreticilerin, üretim kapasitelerini ve ürün çeşitliliğini artırarak kendi pazar paylarını giderek daha da sağlamlaştırdığı bir yapı sergilemektedir.

Pazarda önde gelen firmalar ve pazarın yapısına ilişkin ayrıntılı bilgilere, 1.1 numaralı başlıkta yer verilmiştir.

##### 4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Sektörde faaliyet gösteren firmaların üye olduğu birlik ve derneklere ilişkin bilgilere 1.3 numaralı başlıkta yer verilmiştir.

##### 4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Rusya Federasyonu'nda faaliyet gösteren ithalatçı firmalara ilişkin bilgi temin edilebilecek açık kaynaklardan bazıları aşağıda yer almaktadır. Söz konusu kaynaklarda bazı verilere ücretsiz ulaşılabilirken detaylı bilgiler için üyelik talep edilmektedir.

<https://basis.myseldon.com/en/landing>  
<https://www.tradeatlas.com/ru>

#### 4.3 Evcil Hayvan Maması Sektörünün İthalatında Zorunlu Belgeler

Avrasya Ekonomik Topluluğu Komisyonu'nun 25 Aralık 2012 tarihli ve 293 sayılı Kararı uyarınca; Avrasya Gümrük Birliğinde (AEB) uygulanacak olan sertifika biçimleri Teknik Düzenlemeler çerçevesinde yasalaşmış ve 15 Şubat 2013'ten itibaren uygulanmaya başlanmıştır.

AEB üyesi her ülke için ayrı ayrı belge alma zorunluluğunu ortadan kaldıran ve zamandan tasarruf sağlayarak ülkeler arasındaki ticaretin hızlanmasını sağlayan mevcut Teknik Düzenleme sistematğinde “EAC Uygunluk Sertifikası” ve “EAC Uygunluk Beyanı” şeklinde iki çeşit sertifika tipi bulunmaktadır.

“EAC Uygunluk Sertifikası”, belirli sayıdaki ürün için, parti bazında ya da 1,2, 3, 4 ve 5 yıllık seri üretim bazında düzenlenebilmektedir. Sertifikasyon için numune testi ve üretim yapılan fabrikaya ziyaret gereklidir. “EAC Uygunluk Beyanı” ise, Gümrük Birliği veri tabanında kayıt edilmektedir. Başta makina ve ekipman güvenliği konusuna giren endüstriyel ürünler uygunluk beyanı kapsamında yer almaktadır. Belirli sayıdaki ürün için, parti bazında ya da 1, 2, 3, 4 ve 5 yıllık seri üretim bazında düzenlenebilen “EAC Uygunluk Beyanı” için numune testi, üretim yapılan fabrikaya ziyaret ve sertifikasyon süresince yıllık inceleme gerekli değildir.

EAC sistematği kapsamına girmeyen ürünler için her ülkenin kendi kuruluşlarından o ülkenin kalite belgesini almak gerekmektedir. Rusya’da GOST Sistemi gönüllülük esasıyla uygulanmaya devam etmektedir. Diğer taraftan, yangına karşı güvenlik konusunda oldukça hassas olan Rusya’da bazı ürünlerin ithalatında yangına dayanıklılık, yanan ürünlerin çıkardıkları gazların zehirli olup olmadığı, yangının yayılma hızı, çıkardığı dumanın oranı gibi değerleri gösteren “Rusya Yangın Sertifikası” gerekmektedir.

Rusya’da evcil hayvan ürünleri sektöründeki hızlı büyüme nedeniyle, söz konusu ürünlerin mağaza raflarına ve e-ticaret pazaryerlerine arz edilmesi sürecine ilişkin düzenlemeler sıklıkla güncellenmekte ve kontroller sıkılaştırılmaktadır.

Evcil hayvan maması, evcil hayvan ilaçları, evcil hayvan oyuncakları ve evcil hayvan kozmetik ürünleri farklı düzenlemelere tabidir.

1 Eylül 2022 yılı itibariyle Rusya’da evcil hayvan mamasına ilişkin düzenlemeler, Rusya Federasyonu Hükümeti RF-2425 No’lu Kararnamesi kapsamında yapılmaktadır. Damızlık olmayan kedi, köpek, süs kuşları ve kemirgen mamaları için sertifika değil, ulusal GOST R sistemine uygunluk beyanı gerekmektedir<sup>22</sup>. Uygunluk beyanı düzenlenebilmesi için laboratuvar testleri yapılması ve bu testlerin sonucunda ürünün referans değerleri karşıladığının ispatlanması gerekmektedir. Başvuruda bulunan şirket, ürünün güvenliğinden tam derecede sorumludur. Laboratuvar ise, geçerli olan standartlara uygunluğunu teyit etmektedir. Uygunluk testleri için ana standart GOST R 55453-2022 “Damızlık Olmayan Hayvanlar İçin Yemler Genel Teknik Şartları”dır<sup>23</sup>.

Rusya Federasyonu ve diğer Avrasya Ekonomik Birliğine üye ülkelerde akredite olan sertifikasyon kurumları ve test laboratuvarına ilişkin bilgilere ise <https://tech.eaeunion.org/tech/ru/registers> internet adresinden ulaşılabilmektedir.

Rusya’da ürün sertifikasyonu konusuna ilişkin güncel bilgilerin Müşavirlik Raporlarının bulunduğu <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlarticaret.gov.tr/data/> adresinde yer alan Bilgi Notu’ndan takip edilmesinde fayda bulunmaktadır.

#### 4.4 Evcil Hayvan Maması Sektöründe sevk öncesi inceleme zorunluluğu

Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu bulunmamaktadır.

<sup>22</sup> <https://www.expert-test.ru/stati/tovarov-zhivotnykh>

<sup>23</sup> <https://base.garant.ru/404829291/?ysclid=mv9ha1pjfe278185976>

#### 4.5 Evcil Hayvan Maması Sektöründeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri

Rusya’da ticareti geliştirici en geçerli faaliyet, fuar katılımıdır. Rus firmaların ülkelerinde gerçekleşen fuarlara büyük bir ilgi duyması ve burada iş bağlantıları yapması, ülkemiz firmaları açısından büyük fırsatlar yaratmaktadır. Dolayısıyla, Rus pazarını hedefleyen firmalarımızın fuarlara aktif olarak katılmalarının, gerek Rus pazarına ilişkin güncel durumun yerinde incelenmesi, gerekse müşteri bulunması noktasında önem arz ettiği düşünülmektedir. Rusya’da düzenlenen fuarlar ile Ticaret Bakanlığı’mızca sağlanan fuar desteklerine ilişkin bilgilere <https://www.ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar> adresinden ulaşılabilmektedir. Ayrıca, Rusya’da düzenlenen tüm fuarlara ilişkin bilgilere <https://www.exponet.ru>, <https://expomap.ru> sitelerinden ulaşılabilmektedir.

Öte yandan, Rusya’da evcil hayvan ürünlerine yönelik düzenlenen başlıca fuarlara ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmektedir:

**Uluslararası PARKZOO Fuarı:** 2011’den beri her yıl Moskova’da düzenlenmektedir. Son olarak 23-25 Eylül 2026 tarihlerinde 18.000 metrekarelik alanda düzenlenmiştir. 190’ı Rus, 83’ü Çin olmak üzere toplam 280 firma tarafından katılım sağlanmıştır. 2027 yılında 22-24 Eylül tarihleri arasında Crocus Expo Fuar Alanında düzenlenecektir.

<https://www.parkzoo.ru/>

**Uluslararası ZOOİNDÜSTRİYA Fuarı:** (International Exhibition PETINDUSTRY): 2019 yılından beri St. Petersburg’da düzenlenmektedir. 2026 yılında 9.000 metrekarelik alanda, 140 firmanın katılımıyla düzenlenmiştir. Fuar ile eş zamanlı toplantı, tanıtım faaliyetleri ve B2B görüşmeleri yapılmaktadır. Bir sonraki fuar 3-5 Mart 2027 tarihlerinde Expoforum’da düzenlenecektir.

<https://petindustry.expoforum.ru/en/>

#### 4.6 Evcil Hayvan Maması Sektörü firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

Sektörde Rusya’da hâlihazırda bir ticaret heyeti planlanmamaktadır.

#### 4.7 Evcil Hayvan Maması Sektöründe İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Yurt dışından ürün tedariki sağlanabilmesini teminen Rusya genelinde düzenlenen kamu ihalelerini; <https://zakupki.gov.ru/epz/main/public/home.html> web sitesinden takip etmek mümkündür. 44 Sayılı Federal Kanunun 1. Maddesinin 4. Bendi uyarınca Rusya Maliye Bakanlığı tarafından açıklanan listede yer alan offshore ülkeler (Belize, Cebelitarık, Panama) hariç olmak üzere yabancı şirketler, yerel tedarikçi ve ana üstlenici eşit koşullarda ihaleye katılabilmektedir.

Rusya’daki kamu ihalelerine ilişkin genel bilgilere ise, Müşavirlik Raporlarının bulunduğu <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusyafederasyonu/raporlar/musavirlik-raporlari> adresinde yer alan bilgi notlarından ulaşılabilmektedir.

#### 4.8 Rusya'nın, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Rusya, 2011 yılında BDT ülkeleri Serbest Ticaret Alanı Anlaşması'nı imzalamıştır (Ermenistan, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova Cumhuriyeti ve Tacikistan). Özbekistan 2013 yılında Anlaşma üzerine ayrı bir protokol imzalamıştır. Ukrayna 2016 yılında anlaşmadan çıkmıştır<sup>24</sup>.

Ayrıca, Rusya'nın Avrasya Ekonomik Birliği (Belarus, Ermenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Rusya) çerçevesinde imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşması bulunmaktadır. Avrasya Birliği'nin Serbest Ticaret Anlaşması BDT Ticaret Alanı Anlaşması'na göre farklıdır. Avrasya Birliği'nin Serbest Ticaret Anlaşması çerçevesinde ürün sertifikasyonunda aynı şartlar, tek tip gümrük mevzuatı ve üçüncü ülkelere aynı gümrük vergiler ve diğer ticaret düzenlemeler uygulanmaktadır.

Bununla birlikte Rusya'nın Vietnam, Sırbistan ve İran ile de Serbest Ticaret Anlaşmaları bulunmaktadır. Diğer taraftan ise İsrail, Singapur, Mısır, Hindistan, Türkiye ve Kore ile müzakereler yürütülmüş ancak somut bir anlaşma henüz sağlanmamıştır<sup>25</sup>.

#### 4.9 Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Rusya Federasyonu ile ülkemiz arasında hâlihazırda bir tercihli tarife uygulaması bulunmamaktadır.

#### 4.10 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Standartlar

Avrasya Gümrük Birliği ve Rusya'da standartlar ve uygunluk sertifikaları alanında yürütülen işlemlerin çoğu, Avrupa ve diğer batı ülkeleri ile ortak özellikler taşımakta olup, belgelendirme süreci sırasında ihracatçılar kendi pazarlarındaki uygulamalara benzer uygulamalarla karşılaşmaktadır. Bununla birlikte, ülkenin bürokratik geçmişinden ve özel iklim koşullarından kaynaklanan farklılıklar da bulunmaktadır. Rus standartlarının önemli bir kısmı Sovyet döneminden bu yana revize edilmemiştir. Standartlara uygunluğun incelenmesi sırasında izlenen metotlar batı pazarlarına göre farklılıklar göstermektedir. Kalitesi ve güvenliği dünyaca bilinen ve tanınan ürünlerin de Rus/Gümrük Birliği (GB) standartlarına uygunluğunun yerel metodoloji çerçevesinde ispatlanması gerekmektedir. Uluslararası kabul gören bir sertifikanın varlığı Rus standartlarına uygunluğun ispatlanması sürecinde işlemleri kolaylaştırmaktadır.

Rusya Federasyonu pazarına girecek ürünlerin standartlara uygunluğu hâlihazırda başlıca üç yasal düzenleme çerçevesinde sağlanmaktadır. Bunlar;

Rusya-Belarus-Kazakistan Gümrük Birliği (GB) teknik düzenlemeleri;

Rusya Federasyonu teknik düzenlemeleri (ilgili üründe GB teknik düzenlemesi bulunmadığı hallerde);

GOST R Sistemi (ilgili üründe GB ya da Rus teknik düzenlemesi bulunmadığı hallerde).

<sup>24</sup> <https://www.rbc.ru/politics/16/12/2015/567178fe9a7947944e73b0a4>

<sup>25</sup> [https://economy.gov.ru/material/departments/d11/soglasheniya\\_o\\_svoobodnoy\\_torgovle/](https://economy.gov.ru/material/departments/d11/soglasheniya_o_svoobodnoy_torgovle/)

GB çerçevesinde zorunlu standartlara uygunluk belgesi gereken malların listesi 1 Temmuz 2010 tarihinde yayımlanmış olup, düzenli olarak güncellenmektedir<sup>26</sup>.

Hâlihazırda Avrasya Ekonomik Birliğinde kedi ve köpek maması için özel bir teknik düzenleme bulunmamaktadır. Pazar üyeleri, geçerli olan GOST R 55453-2022 ‘Damızlık olmayan Hayvanlar İçin Yem. Genel Teknik Şartlar’ standardını esas almaktadır<sup>27</sup>.

Rusya’da ürün güvenliği ve standartlara ilişkin detaylı güncel bilgilere Müşavir Raporlarının bulunduğu <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlarticaret.gov.tr/data/> adresinden ulaşılabilmektedir.

#### 4.11 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Etiketleme

Rusya’da kayıt dışılığın azaltılması ve dijital ekonomiye geçişin bir parçası olarak; ithal ürünlerin, “QR” kodlarıyla etiketlenerek ülkeye girişinden nihai tüketiciye ulaşmaya kadar sürecinin izlenebilmesi amacıyla “Birleşik Ürün Etiketleme ve Takip Sistemi” ihdas edilmiştir.

Söz konusu sistemin koordinatör kurumu, “Sanayi ve Ticaret Bakanlığı”; sistemin oluşturulması, uygulanması ve işletilmesinden sorumlu kurum (kodların üretimi ve dağıtımı), “Geliştirme ve Teknoloji Perspektifleri Merkezi Başkanlığı” (CRPT); sistemin işleyişinin kontrolünden sorumlu kurum, “Dijital Gelişim, Haberleşme ve Kitlesel İletişim Bakanlığı”; düzenleyici kurum ise “Maliye Bakanlığı” olarak belirlenmiştir. Söz konusu etikette, 14 haneli ürün kodu, 13 haneli ürün için özelleştirilmiş seri numarası, tüketim ve üretim tarihleri ile dört haneli teyit kodu bulunmaktadır. Hazırlanan etiket tüketiciler tarafından akıllı telefonlarda uygulamalar aracılığıyla okutturularak ürünün bilgilerine (üreticinin adı, üretim yeri, üretim veya satış tarihi ile saati, son kullanma tarihi, ürün numarası, parti numarası gibi) erişilebilmektedir. Bu yolla ürünün arz zincirine ilişkin şeffaflık sağlanarak sahteciliğin önlenmesi amaçlanmıştır. Sisteme işletmeler tarafından kaydolunması için Dijital Gelişim, Haberleşme ve Kitlesel İletişim Bakanlığı tarafından akredite edilen merkezlerden temin edilen e-imzalar ile ilgili yazılımın indirilmesi ve <https://markirovka.crpt.ru/register> bağlantı adresinden kayıt işleminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

27.05.2024 tarihli ve 674 sayılı “Rusya Federasyonu Evcil Hayvan Maması Zorunlu Etiketleme Kararnamesi” ile evcil hayvan maması için dijital etiketleme 1 Eylül 2024 tarihinden itibaren zorunlu hale gelmiştir<sup>28</sup>. Zorunlu etiketleme uygulamasına tabi ürünlerin etiketlenmeden satışa sunulması durumunda ihlali gerçekleştirenin gerçek ya da tüzel kişi olmasına bağlı olarak para cezası, müsadere, hapis cezası gibi müeyyideler uygulanmaktadır. Ürünlerin zorunlu tanımlamasını içeren etiketleme işleminin, eşyanın gümrüklenmesi öncesinde tercihen üretim tesislerinde veya Rusya’da, gümrükleme işleminden önce depolarda tamamlanması gerekmektedir. Etiketlemede sorumluluk ithalatçıya ait olup, etiket veya barkod bilgilerinin üreticilere ithalatçılar tarafından ulaştırılması gerekmektedir.

Rusya’da ürün güvenliği ve standartlara ilişkin detaylı ve güncel bilgilere Müşavir Raporlarının bulunduğu <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlarticaret.gov.tr/data/> adresinden ulaşılabilmektedir.

#### 4.12 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Ambalajlama

<sup>26</sup> <https://www.rst.gov.ru/portal/gost/home/standarts/cataloginter>

<sup>27</sup> <https://base.garant.ru/404829291/?ysclid=mv9ha1pjfe278185976>

<sup>28</sup> [https://честныйзнак.рф/business/projects/pet\\_food/marking/](https://честныйзнак.рф/business/projects/pet_food/marking/)

Rusya pazarında ambalajlama için uyulması gerekli standartlar ve çevresel yükümlülükler diğer ülkelerdeki uygulamalarla benzer özellikler göstermektedir. Ambalaj bilgilerinin Rusça yazılması zorunludur. Ambalajın dışı karton ise GOST 7376-89 standardını karşılaması gerekir. Soğuk ve nemli bölgelere yapılacak sevkiyatlar için parafin kaplı veya lamine ambalajlar tercih edilmektedir. Ambalajın iç kısmında bulunan ve darbe emici özelliği bulunan plastik ve köpük malzemenin GOST R 56729-2015 standardına uygun olması, tek kullanımlık ambalajlarda en az %30 geri dönüştürülmüş malzeme kullanılması zorunluluğu bulunmaktadır.

Evcil hayvan maması için temel teknik şartları içeren GOST R 55453-2022 “Damızlık olmayan Hayvanlar İçin Yemler Genel Teknik Şartları” standardına göre, evcil hayvan maması perakende ve/veya nakliye ambalajında muhafaza edilebilir (madde 5.5.1.)<sup>29</sup>.

Evcil hayvan maması ambalajı, söz konusu GOST standardına uygun olarak, taşıma ve depolama koşullarının yerine getirilmesi şartıyla, son geçerlilik tarihine kadar evcil hayvan mamasının bozulmadan muhafazasını sağlamak zorundadır (madde 5.5.2.)<sup>30</sup>.

#### 4.13 Lojistik

Ülkemizden Rusya Federasyonu’na gerçekleştirilen ihracat taşımalarında kara, deniz ve hava yolu kullanılıyor olmakla birlikte en yaygın taşıma modu karayoludur. İki ülke arasında alışılmış karayolu güzergâhı olan Ukrayna üzeri taşımaların, 2022 yılında ortaya çıkan jeopolitik gelişmeler nedeniyle yapılamaz hale gelmesi ve 2026 yılı itibariyle de Karadeniz üzerinden deniz taşımacılığının sektöre uğraması nedeniyle geriye kalan Rusya-Gürcistan ve Rusya-Azerbaycan hattı en yaygın hat olmuştur. Kara yolu taşımacılığında en yoğun kullanılan sınır kapısı Verhniy Lars Sınır Kapısı’dır. Yüksek rakımda ve coğrafi olarak zorlu bir konumda bulunan bu kapı, Rusya-Gürcistan arasında, Vladikavkaz-Tiflis güzergâhında yer almaktadır. Altyapı yetersizlikleri, kar yağışı, çığ ve sel gibi doğal afetler nedeniyle yılda ortalama 35-40 gün kapalı kalmaktadır. Ancak alternatif güzergâhların sınırlı olması veya jeopolitik nedenlerle kullanılamaması sebebiyle en fazla yük taşımacılığı bu kapı üzerinden yapılmaktadır. Verhniy Lars’tan sonra en yoğun kullanılan diğer kara sınır kapıları Yarag-Kazmalyar ve Tagirkent-Kazmalyar sınır kapılarıdır. Bunların yanı sıra, Novo-Filya ve Garah sınır kapıları da kısıtlı kapasiteyle hizmet vermektedir. Karadeniz üzerinden taşıma alternatifinin ortadan kalkması nedeniyle karayolu ile bir konteyner taşıma maliyeti 7.000 ABD Dolarının üzerine çıkmış olup, TIR’ların Moskova gümrük bölgesine ulaşması yaklaşık bir ay sürmektedir.

Deniz yolu taşımacılığında Rusya’nın Karadeniz’deki en önemli limanları Novorossisk, Port Kavkaz, Temruk ve Tuapse’dir. Ancak, 2026 yılında ticari gemilere yapılan saldırıların artması sonucunda ülkemiz ile mezkûr limanlar arasında yapılan taşımacılık faaliyetleri durma noktasına gelmiştir. Karadeniz üzerinde çalışan gemiler güzergâhlarını değiştirerek St. Petersburg limanı üzerinden taşıma yapmaya başlamışlardır. Bu durum önceden 1-2 gün olan taşıma süresinin 20 güne kadar uzamasına ve maliyetlerin artmasına neden olmuştur. Türkiye’den St. Petersburg limanına hâlihazırda 20’lik konteyner ile taşıma maliyeti yaklaşık 6.000 ABD Dolarıdır.

Havayolu taşımacılığı genellikle acil ve değerli kargolar için tercih edilmekte olup, diğer taşıma yöntemlerine kıyasla daha hızlı olmakla birlikte maliyetleri yüksektir. 1 kg başına taşıma ücreti 2-4 ABD Doları arasında değişmektedir. Türkiye-Rusya arasındaki yük taşımacılığında kara, deniz ve hava yolu seçenekleri mevcut olup, maliyet, süre ve kapasite açısından değerlendirildiğinde kara yolu özellikle Verhniy Lars üzerinden yapılan taşımalarda coğrafi zorluklara rağmen yaygın olarak kullanılmaktadır. Deniz yolu daha ekonomik olmakla birlikte liman kapasiteleri ve güncel

<sup>29</sup> <https://base.garant.ru/404829291/>

<sup>30</sup> <https://base.garant.ru/404829291/>

kısıtlamalardan etkilenmektedir. Havayolu ise hız avantajı sunsa da yüksek maliyetleri nedeniyle sınırlı kullanıma sahiptir<sup>31</sup>.

#### 4.14 Dağıtım Kanalları

Rusya, içerisinde 11 zaman dilimini kapsayan dünyanın en büyük ülkesidir. Bu nedenle, yabancı firmalar Rusya pazarına bölgesel olarak yaklaşmakta, önce Moskova’da faaliyete başlamakta ve diğer bölgelere yeni distribütörler (toptancı veya perakendeci) aracılığıyla erişim sağlamaktadır.

Rusya’da evcil hayvan ürünleri satışları 2022 yılında 265 milyar Ruble’den 2025 yılında 590 milyar Ruble’ye (7,1 milyar ABD Doları) yükselerek iki katından fazla artmıştır. Öte yandan, evcil hayvan ürünleri sektöründe de Rus ekonomisinin genelinde olduğu gibi e-ticaretin payı artmaktadır. Evcil hayvan ürünlerinin satışlarının % 23,3’ü (137,4 milyar Ruble-1,65 milyar ABD Doları) online ticaret, % 19,3’ü (113,9 milyar Ruble-1,37 milyar ABD Doları) uzman mağaza, %56,2’si (331,6 milyar Ruble-3,98 milyar ABD Doları) zincir market ve %1,2’si (7,1 milyar Ruble-0,09 milyar ABD Doları) mağazalar (küçük ölçekli, zincir olmayan) üzerinden gerçekleştirilmiştir<sup>32</sup>.

|                                           | 2022  | 2023  | 2024  | 2025  |
|-------------------------------------------|-------|-------|-------|-------|
| Online ticaret                            | %13,2 | %16,5 | %21,8 | %23,3 |
| Uzman mağazalar                           | %26,8 | %23,3 | %20   | %19,3 |
| Zincir marketler                          | %57,7 | %58,3 | %56,8 | %56,2 |
| Mağazalar (küçük ölçekli, zincir olmayan) | %2,3  | %1,9  | %1,4  | %1,2  |

Rusya’da 2025 yılında evcil hayvan ürünleri satışı gerçekleştiren uzman mağaza (petshop) sayısı 16.750’dir. 2024 yılına göre, mağaza sayısı %2,6 oranında azalmıştır.

**ZooOptTorg:** Moskova, St. Petersburg, Nijniy Novgorod, Kazan, Krasnodar ve Vladimir şehirlerinde 119 toptan satış mağazası bulunan zincir markettir. <https://zoopt.ru/>

**Bethoven:** Ülke genelinde 100’den fazla satış mağazası bulunmaktadır. <https://www.bethowen.ru/>

**Çetire Lapi:** Ülke genelinde 540 satış mağazası bulunmaktadır. <https://4lapy.ru/>

**Sami s Usami:** Moskova bölgesinde 26 satış mağazası bulunmaktadır. <https://samizoo.ru/>

#### 4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

Tüm dünyada olduğu gibi Rusya’da da teknolojik gelişmeler, tüketici tercihleri ve küresel değişimlere bağlı olarak toplam satışlar içerisinde e-ticaretin payı hızla artmaktadır. 2025 yılında Rusya’da e-ticaret hacmi önceki yıla göre %29 oranında artarak 13,2 trilyon Ruble (158 milyar Dolar) olarak gerçekleşmiştir. E-ticaret platformları üzerinden en çok Moskova ve Moskova Bölgesi (%24,3), St. Petersburg (%6,2) ve Krasnodar (%4,8) bölgelerinden alışveriş yapılmakta olup, ülke

<sup>31</sup> <https://spb.plus.rbc.ru/news/6491bab77a8aa9f72fc645f3>

<sup>32</sup> <https://zooinform.ru/prodazhi-zootovarov/>

genelinde alışveriş yapan kişi sayısı yaklaşık 105 milyondur. Çevrimiçi alışverişlerin içerisinde cep telefonu uygulaması aracılığıyla gerçekleştirilen satışların payı %80'dir.

Öte yandan, 2025 yılında Rusya'da gerçekleştirilen e-ticaret sitelerinden alışverişlerin %97'si yurtiçi e-ticaret sitelerinden, %3'ü ise yurtdışı e-ticaret sitelerinden gerçekleştirilmiştir<sup>33</sup>.

Rusya evcil hayvan ürünleri sektöründe e-ticaretin payı, 2025 yılında toplam satışların %23,3'üne ulaşmış olup geçen yıla kıyasla %1,5 artış göstermiştir<sup>34</sup>.

2025 yılında e-ticaret sitelerinden yapılan evcil hayvan ürünleri alışverişlerinde ortalama fiş tutarı önceki yıla göre % 4 artarak 2.486 Ruble (30 ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir<sup>35</sup>.

#### 4.15.1 Rusya'nın en büyük e-ticaret pazaryerleri

Rusya'da çevrimiçi alışverişin büyük kısmı yurtiçi alışveriş sitelerinden gerçekleştirilmekte olup, en büyük alışveriş siteleri olarak Wildberries (<https://www.wildberries.ru/>), Ozon (<https://www.ozon.ru/>), Yandex Market (<https://market.yandex.ru/>), MegaMarket (<https://megamarket.ru/>), SberMarket (<https://kuper.ru/>) ve Avito (<https://www.avito.ru/>) sayılabilir.

Wildberries: (Wildberries & Russ) Rusya e-ticaret pazarının %50'nin üzerinde paya sahip olup, son dönemde depolarına yapılan saldırılara rağmen lider e-pazar yeri konumdadır. Wildberries satışları 2025 yılında, önceki yıla göre %49 artış göstermiş olup, 6,1 trilyon Ruble (73 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir.

Satıcı tarafından bir ürünün Wildberries'te sergilenebilmesi için zorunlu sertifikasının, uygunluk belgesinin ya da bunlara ihtiyaç bulunmadığına ilişkin belgenin ibrazı zorunludur. Firmanın kendisine ait markanın ürünlerinin satışı için Rospatent'ten ticari marka kaydı alınması gerekmektedir. Bir başka markanın aracılığı yapılıyor ise kalite belgesi ile bu markanın kullanımına izin verildiğine dair belge ibraz edilmesi gerekmektedir. İthal ürünler için gümrük beyannamesi talep edilebilmektedir.

Ozon: Rusya'daki en yaygın ikinci e-Pazar yeri olan Ozon'un 65,1 milyon kullanıcısı bulunmaktadır. 2025 yılında satışları, bir önceki yıla göre %69 artış göstermiş olup 4,16 trilyon Ruble (49 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir. Ozon üzerinden 2025 yılında 2,48 milyar adet siparişte bulunulmuştur.

Ozon'a ülke dışından satıcı olarak kayıt olunabilmektedir. Rus firmaların kayıt olabilmesi için firmaların OOO statüsüne haiz olması veya bireysel girişimci statüsünde olması gerekmektedir. Ozon'da tüm satıcı kayıt işlemleri, satıcılara özel bir internet sayfası (<https://seller.ozon.ru/>) üzerinden yapılmaktadır. Söz konusu web sayfasında bir satıcı kimliği oluşturulması, gerekli belgelerin yüklenmesi ve ödemenin kabul edileceği para cinsi, hesap numaraları bilgilerinin girilmesi gerekmektedir.

---

<sup>33</sup> <https://akit.ru/analytics/trade>

<sup>34</sup> <https://zooinform.ru/prodazhi-zootovarov/>

<sup>35</sup> <https://akit.ru/analytics/trade>

Rusya Federasyonu'na Türkiye'den e-ihracat gerçekleştirecek firmalar için Ozon İş Ortakları olarak tanımlanan lojistik firmaları aracılığıyla teslimat imkânı bulunmaktadır. İlaveten, Ozon üzerinden satış yapmak isteyen Türk girişimciler için detaylı bilgilere <https://seller.ozon.ru/tr/university/howtostart/> adresinden ulaşılabilmektedir.

Yandex Market: Yandex pazaryerinde 2025 yılında 638 milyar Ruble (yaklaşık 7,6 milyar ADB Doları) tutarında ürün satışı gerçekleştirilmiştir. 18,2 milyon kullanıcısı bulunmaktadır. Pazaryerinin 2025 yılı cirosu 322,3 milyar Ruble'dir (yaklaşık 3,5 milyar Dolar). Rusya'nın e-ticareti pazarının %5,4'ünü oluşturmakta olup, Wildberries ve Ozon'dan sonra Rusya'nın en büyük üçüncü pazaryeridir. Satış hacmi olarak Ozon'dan 6,5 kat, Wildberries'ten ise 10 kat daha küçüktür.

Rusya Federasyonu'nda mukim serbest meslek, bireysel girişimci ya da şirket statüsüne haiz kişiler Yandex Market'te satıcı olarak kayıt olabilmektedir. Bir tüzel kişiliğin ya da gerçek kişinin Yandex Market pazaryerine sahip olması için bir Yandex uzantılı e-posta adresine sahip olması, bu elektronik posta üzerinden bir Yandex kimliği oluşturması gerekmektedir. Ardından <https://partner.market.yandex.ru/> sitesinden kayıt işlemleri gerçekleştirilmektedir. Yandex'e Rusya dışından da satıcı olarak kayıt olunabilmektedir.

Rusya'daki e-pazar yerleri, komisyonlar, teslimat ve ödemeler hususlarında detaylı bilgiye Müşavir Raporlarının bulunduğu <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlarticaret.gov.tr/data/> adresinden ulaşılabilmektedir.

#### 4.15.2 Özel Günler, Bayramlar

Rusya Federasyonu'nda 2027 yılındaki resmi tatil ve bayram tarihleri aşağıda sunulmaktadır. Söz konusu tarihlerde devlet kurumları ve bankalar kapalı olup, öncesindeki gün de eksik zamanlı çalışmaktadır. Firmalarımızın devlet daireleri ile bankacılık işlemlerinde aşağıdaki tarihleri dikkate alarak iş planı yapmaları uygun olacaktır.

- 31 Aralık 2026 – 10 Ocak 2027 (Yeni Yıl Tatili ve Noel)
- 21-23 Şubat 2027 (Vatan Savunucuları Günü)
- 6-8 Mart 2027 (Dünya Kadınlar Günü)
- 1-3 Mayıs 2027 (İşçi Bayramı)
- 8-10 Mayıs 2027 (Zafer Günü)
- 12-14 Haziran 2027 (Rusya Günü)
- 4-7 Kasım 2027 (Ulusal Birlik Günü)
- 31 Aralık 2027 (Yeni Yıl Tatili)<sup>36</sup>

#### 4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Dünyanın en yaygın sosyal medya platformları arasında bulunan Facebook, X ve Instagram Rusya'da yasaklanmış olup, Tiktok ve Youtube'a da erişim sağlanamamaktadır. Rusya'da yaygın olan sosyal medya platformları büyük çoğunlukla yerlidir. Rusya'da kullanıcı sayısına göre en büyük sosyal medya platformları VKontakte, Odnoklassniki, Dzen ve Telegram'dır .

<sup>36</sup> <https://www.consultant.ru/law/ref/calendar/proizvodstvennye/2026>

VKontakte: Rusya'daki en yaygın sosyal medya platformu olup, aylık aktif kullanıcı sayısı 100 milyonun üzerindedir. Facebook uygulamasının Rusya'daki ikamesi olarak kabul edilebilir. Söz konusu sosyal medya platformu kullanıcılarının büyük çoğunluğu 35-44 yaş grubundadır. Reklam verme hakkında detaylı bilgiye <https://ads.vk.com/en> adresinden ulaşılabilmektedir.

Odnoklassniki: Aylık ortalama kullanıcı sayısı 43 milyondur. Kullanıcılarının büyük çoğunluğu 30-44 yaş arasındadır. Reklam verme hakkında detaylı bilgilere <https://ok.ru/page/odnoklassniki-advertising-cabinet> adresinden ulaşılabilmektedir.

Dzen: Günlük kullanıcı sayısı ortalama 30 milyondur. Blog ve haber takip hizmeti sunmakta olup, ayrıca arama motoru olarak kullanılmaktadır. Reklam hizmetlerine ilişkin bilgilere <https://dzen.ru/about/brands> adresinden ulaşılabilmektedir.

Telegram: 2013 yılında St. Petersburg'da kurulan Telegram, dünya genelinde en çok kullanılan mesajlaşma uygulamaları arasında yer almaktadır. Rusya'da artık VPN ile girilebiliyor olmasına karşın yaygın olarak kullanılmaya devam etmektedir. Aylık kullanıcı sayısının bir milyarın üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Platforma ilişkin reklam ve iş birliği bilgileri <https://ads.telegram.org> internet adresinde yer almaktadır.

#### 4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Avrasya Gümrük Birliği'nin 20 Aralık 2017 tarihli ve 107 sayılı Kararnamesi ile yurtdışı e-ticarette uygulanacak vergiler düzenlenmiştir. Bu çerçevede, yurtdışındaki çevrimiçi platformlardan yapılan alışverişlerde, sipariş verilen ürünün değerinin 200 avroyu veya ağırlığının 31 kilogramı aşması durumunda sipariş bedelinin %15'i oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır.

Öte yandan, Avrasya Gümrük Birliği kuralları çerçevesinde, yurtdışı çevrimiçi platformlardan satın alınan ürünler, gümrük işlemleri öncesinde süresiz olarak antrepolarda ve özel ekonomik bölgelerde depolanabilmektedir. Gümrük işlemleri gerçekleştirilmemiş ve özel ekonomik bölgelerde bekleyen söz konusu ürünler lisans ve kota uygulamalarından muaftır<sup>37</sup>.

#### 4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Elektronik ticaretin düzenlenmesine ilişkin ülkemizdeki kanuna benzer bir düzenleme Rusya Federasyonu'nda bulunmamakla birlikte, uzaktan alışverişte güven ve şeffaflığın tesisi tüketici haklarının korunması<sup>38</sup> ve veri koruma ve gizlilik<sup>39</sup> kanunları ile dolaylı olarak düzenlenmiştir.

#### 4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri

Rusya'daki en büyük e-ticaret pazar yerleri hakkında detaylı bilgilere 4.15.1 numaralı başlıkta yer verilmiştir. Rusya e-ticaretinde yerel pazar yerleri en büyük paya sahip olup, lojistik hizmetleri büyük oranda benzerlik göstermektedir.

<sup>37</sup> [https://www.alta.ru/ts\\_news/113167/](https://www.alta.ru/ts_news/113167/)

<sup>38</sup> [https://www.consultant.ru/document/cons\\_doc\\_LAW\\_305/](https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_305/)

<sup>39</sup> [https://www.consultant.ru/document/cons\\_doc\\_LAW\\_61798/](https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_61798/)

Wildberries, FBW ve FBS olmak üzere iki teslim modeliyle çalışmaktadır. Fulfillment by Wildberries teslim modelinde, satıcı ürününü tamamen Wildberries'in depolarında saklamak üzere teslim eder ve sipariş alma, ürünü saklama, sipariş için hazırlama, iade kabul etme ve yeniden paketleme hizmetlerini satın alır. Fulfillment by Seller (FBS) modelinde ise, Wildberries teslim noktalarına ürünü paketlenmiş ve teslimata hazır şeklinde iletmek yükümlülüğü satıcıya aittir. Wildberries tarafından ödemeler satıcının önceden kayıt altına aldığı, Rusya Federasyonu, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan veya Ermenistan'da bulunan banka hesabına aktarılır. Haftalık olarak yapılabilen bu ödeme işlemleri için satıcının hesabından Wildberries'e talep gönderilmesi gerekmektedir. (Rusya yerleşik olmayanların banka hesabı açabilmelerine ilişkin bilgilere Müşavir Raporlarının bulunduđu <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlarticaret.gov.tr/data/> adresinden ulaşılabilmektedir.)

Benzer şekilde Ozon ile de FBO ve FBS olmak üzere iki teslim modeliyle çalışmak mümkündür. Fulfillment By Ozon (FBO) modelinde, satıcı ürününü Ozon'un depolarında saklamak üzere standartlara uygun olarak paketleyerek teslim eder. Ürünün saklanması, ödemenin alınması ürünün tüketiciye tesliminde paketlenmesi ve ulaştırılması Ozon pazaryerinin sorumluluğundadır. Diğer teslimat yöntemi olan Fullfilment By Seller (FBS) modelinde ise ürün paketlenmesi ve saklanması doğrudan satıcının sorumluluğunda iken Ozon tarafından sunulan "Ozon Rockets" kurye sistemi ile ürün müşterilere ulaştırılmaktadır. Bu model dışında firma tarafından doğrudan Ozon Teslimat noktalarına ya da doğrudan sipariş sahibine teslimat hizmetini gerçekleştirdiği realFBS modeli bulunmaktadır. Burada Ozon sadece pazaryeri işlevi görmektedir doğrudan sürece dâhil olmamaktadır. Rusya Federasyonu'na Türkiye'den e-ihracat gerçekleştirecek olan firmalar için Ozon İş Ortakları olarak tanımlanan lojistik firmaları aracılığıyla teslimat imkânı bulunmaktadır. Türkiye'de mukim satıcıların bu sistemden yararlanabilmeleri için teslimat yöntemlerinde bu hususun belirtilmesi gerekmektedir. Ürünün paketlenmesi ve etiketlenmesi bu modelde tamamen satıcıya ait olup ayrıca kendi deposundan/işyerinden Ozon İş Ortağına teslim etme yükümlülüğü de bulunmaktadır. Türkiye'de olan satıcılar için mal satışının özellikleri ve ödenen KDV'nin iadesi ile ilgili bilgiler Ozon tarafından hazırlanan <https://docs.ozon.ru/global/tr/fulfillment/rfbs/logistic-settings/selling-from-turkey/?country=TR> internet adresinden görülebilmektedir.

Yandex Market'te ise Fullfilment By Yandex (FBY), Fulfillment By Seller (FBS), Ekspres ve Delivery By Seller (DBS) olmak üzere dört ayrı teslimat modeli bulunmaktadır. FBY teslimat modeli pazaryerinde satışa sunulan ürünün tüketiciye ulaşmasına ilişkin tüm işlemlerin Yandex Market pazaryeri tarafından üstlenildiği bir sistemdir. Burada satıcı, ürünü pazaryerini deposuna zamanında teslim etmekle yükümlüdür. FBS sisteminde, satılan ürün satıcı tarafından paketlenerek Yandex Market pazaryerine ait depo ya da teslim noktasına ulaştırılır. Ekspres modelinde 1-2 saat içinde teslimat gerçekleştirilebilen hızlı siparişler söz konusu olup, Yandex Market pazaryeri kuryesi tarafından ürün satıcının deposundan teslim alınmakta ve müşteriye iletmektedir. DBS modeli ise doğrudan satıcının ürünü kendisinin paketleyerek müşteriye doğrudan teslimatını yaptığı bir modeldir.

#### 4.16 Tanıtım ve Pazarlama

Tanıtım faaliyetlerinin yerel şartlar göz önünde tutularak Rusça gerçekleştirilmesi, hazırlanacak reklam stratejilerinde özellikle yerel sosyal medya ve arama motorlarının kullanılması önem arz etmektedir. Rusya'da VKontakte, Odnoklassniki ve Dzen sosyal medya uygulamaları yaygın olarak kullanılmakta olup; "influencer" üzerinden tanıtım yapmak tercih edilen bir yöntemdir. Diğer taraftan, Youtube, Instagram, Facebook ve Telegram Rusya genelinde yasaklanmış durumundadır. Bununla birlikte, pazaryerleri tarafından sunulan ve listeleme sıralamasını da doğrudan etkileyen tanıtım ve reklam paketlerinin faydalı olabileceği değerlendirilmektedir.

Rusya’da reklam ve iş tanıtımı açısından 2025 yılında en çok kullanılan çevrimiçi platform Telegram, ikinci sırada Yandex, üçüncü sırada ise VKontakte olmuştur<sup>40</sup>.

#### 4.17 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Sektörde alıcı tercihleri, fiyat veya marka odaklı tek boyutlu bir karar mekanizmasından çok daha karmaşık bir değerlendirme süreciyle şekillenmektedir. Bu sürecin merkezinde içerik faktörü yer almaktadır. Alıcılar, etiket bilgilerini önemsemekte; et türünün taze veya kurutulmuş olmasını, et yüzdesini, tahılsız (grain-free) olup olmadığını, doğal ürünlerden üretilip üretilmediğini, şeker içerip içermediğini ve kimyasal koruyucu barındırıp barındırmadığını dikkate almaktadır. İçerik değerlendirmesi ayrıca; protein kaynağının tek veya çoklu olması, hayvansal yan ürün kullanımı, ilave tuz, yapay aroma, renklendirici ve tatlandırıcı varlığı, omega-3 ve omega-6 yağ asitleri ile probiyotik, prebiyotik, glukozamin ve kondroitin gibi fonksiyonel katkıların bulunup bulunmadığı hususlarını da kapsamaktadır. Alerji ve hassasiyet yaşayan hayvan sahiplerinin hipoalerjenik formüllere, sınırlı içerikli (limited ingredient) ürünlere, böcek proteini veya alternatif protein kaynaklarına yönelimi giderek artmaktadır. İçeriğin şeffaflığı, yani hammadde temin kaynağının açıkça beyan edilmesi, parti bazlı izlenebilirlik sunulması ve laboratuvar analiz raporlarının paylaşılması, alıcı nezdinde içeriğin güvenilirliğini artıran unsurlar arasında değerlendirilmektedir. Son dönemde bitkisel yan ürünlerin oranı, tahıl yerine kullanılan baklagil ve kök sebzelerin sindirilebilirliği, düşük karbonhidratlı ve yüksek proteinli formüllerin tercih edilmesi gibi eğilimler içerik değerlendirmesinin yeni başlıkları haline gelmiştir.

İçeriğin ardından gelen en güçlü filtrelerden biri marka ve üreticinin bilinirliği olup, alıcılar bu unsuru bir tür kalite garantisi olarak değerlendirmektedir. Markanın adı, menşei ülke, üretim yeri, üreticinin kendi fabrikasına sahip olup olmaması, tesisin akreditasyon durumu ve tüketici yorumları ürün seçiminde belirleyici rol oynamaktadır. Alıcılar özellikle üretimin taşeron firmalara yaptırılıp yaptırılmadığını, hammadde tedarik zincirinin kısa ve denetlenebilir olup olmadığını ve şeffaf iletişim politikasını sorgulamaktadır. Markanın sosyal medyadaki tutumu, kriz anlarındaki iletişim biçimi, veteriner hekimler ve beslenme uzmanlarıyla iş birliği yapıp yapmadığı da güven algısını doğrudan etkilemektedir.

Fiyat ve fiyat-kalite oranı ise finansal filtreleme işlevi görerek tüm bu değerlendirmelerin son aşamasında belirleyici olmaktadır. Alıcılar kilo başına maliyeti hesaplamakta, günlük besleme maliyetini ve paket ömrünü değerlendirmekte; ancak yüksek fiyatlı bir ürünün gerekçesini görmek istemektedir. Yüksek et içeriği, doğal koruyucu maddeler, hipoalerjenik içerik, organik sertifikasyon, sınırlı üretim partisi, el yapımı üretim veya özel ambalajlama gibi unsurlar fiyat farkını meşrulaştırdığı ölçüde alıcı bu bedeli ödemeye razı olmaktadır. Buna karşılık düşük fiyat tek başına avantaj sağlamamakta; ucuz ürünün içeriğinde hayvansal yan ürün, yapay katkı veya düşük sindirilebilirlik şüphesi bulunması durumunda alıcı bu seçeneği hızla eleyebilmektedir. Abonelik modelleri, toplu alım indirimleri, sadakat programları ve şeffaf fiyatlandırma politikaları satın alma kararını kolaylaştırmaktadır. Ekonomik koşulların dalgalanmasıyla birlikte alıcıların bir kısmı premium segmentten orta segmente yönelirken, bir kısmı tasarruf etmek yerine daha küçük paketlerde yüksek kaliteli ürün almaya devam etmekte; dolayısıyla fiyat hassasiyeti tek başına kalite talebini ortadan kaldırmamaktadır.

Bu unsurların yanı sıra alıcı tercihlerini şekillendiren çok sayıda yeni başlık da bulunmaktadır. Hayvan sağlığına yönelik fonksiyonel beklentiler de çeşitlenmekte; eklem sağlığı, tüy ve deri sağlığı, diş taşı önleyici içerikler, sindirim kolaylaştırıcılar, bağışıklık destekleyiciler ve kilo kontrolüne

<sup>40</sup> <https://mediascope.net/>

yönelik formüller öne çıkmaktadır. Yaşam tarzı ve kişiselleştirme de önemli bir eğilim olarak değerlendirilmekte; evde beslenen hayvanın yaşı, ırkı, kısırlaştırma durumu, aktivite seviyesi, kilosu ve sağlık geçmişi göre özel formüller, veterinerlere danışılarak yapılan beslenme planları ve dijital uygulamalarla takip edilen besleme programları tercih edilmektedir. Ambalajın kullanım kolaylığı (kilitli poşet, porsiyonlama, tek kullanımlık paketler) alıcı memnuniyetini etkilemektedir. Dijitalleşme ve e-ticaret alışkanlıkları karar sürecini dönüştürmekte; çevrimiçi yorumlar, puanlamalar, influencer ve veteriner önerileri, sosyal medyada viral olan içerikler, hızlı teslimat, iade kolaylığı ve abonelik esnekliği satın alma davranışını doğrudan yönlendirmektedir.

#### 4.18 Evcil Hayvan Maması Sektöründe Vergiler

Rusya Federasyonu tarafından ithal mallara Gümrük Vergisi, Katma Değer Vergisi ve bazı ürünlere de Özel Tüketim Vergisi olmak üzere üç çeşit vergi tahakkuk ettirilmektedir. Evcil hayvan ürünleri satışında KDV oranı % 22 olup, KDV ürünün gümrük bedeli ve gümrük vergisi toplamı üzerinden hesaplanmaktadır. Ayrıca, gümrük vergisinin yanında gümrük işlemleri için vergi matrahına bağlı olarak 775 Ruble (8 ABD Doları) ile 30.000 Ruble (326 ABD Doları) arasında değişen harç ödenmesi gerekmektedir. Vergi matrahına esas teşkil edecek tutar beyan edilmediği durumlarda ise ürün başına 6.000 (65 ABD Doları). 12.000 (130 ABD Doları) veya 20.000 (217 ABD Doları) tutarında gümrük işlemleri için harç ödenmesi gerekir. Ülkemiz evcil hayvan maması ihracatına Rusya Federasyonu tarafından uygulanan gümrük vergisi genel olarak %10 seviyesindedir. Söz konusu sektörde ülkemizden Rusya Federasyonu'na en çok ihraç edilen ürünler ve bu ürünlere Rusya Federasyonu tarafından uygulanan vergi oranlarına ilişkin tablo aşağıda sunulmaktadır.

| GTİP     | GTİP Adı                                                                                                                                                      | Gümrük Vergisi Oranı %                                    |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| 230910   | Kedi ve köpek maması (perakende satılacak hale getirilmiş):                                                                                                   | %10, bir kilo için 0,08 Euro'dan daha az olmamak şartıyla |
| 23091011 | Nişasta veya süt ürünleri içermeyen ya da ağırlıkça %10'dan az veya buna eşit oranda nişasta ve %10'dan az oranda süt ürünleri içeren köpek veya kedi maması  | %10, bir kilo için 0,08 Euro'dan daha az olmamak şartıyla |
| 23091090 | Nişasta, glikoz, maltodekstrin veya maltodekstrin şurubu, keza süt ürünleri içermeyen köpek veya kedi maması                                                  | %10, bir kilo için 0,08 Euro'dan daha az olmamak şartıyla |
| 23091031 | %10'dan fazla ancak %30'dan az veya buna eşit oranda nişasta içeren; süt ürünleri içermeyen veya ağırlıkça %10'dan az süt ürünü içeren köpek veya kedi maması | %10, bir kilo için 0,08 Euro'dan daha az olmamak şartıyla |
| 23091051 | %30'dan fazla nişasta içeren ve süt ürünleri içermeyen veya ağırlıkça %10'dan az süt ürünü içeren köpek veya kedi maması                                      | %10, bir kilo için 0,08 Euro'dan daha az olmamak şartıyla |
| 23091070 | Nişasta, glikoz, glikoz şurubu, maltodekstrin, maltodekstrin şurubu içermeyip süt ürünlerini içerenler                                                        | %10, bir kilo için 0,08 Euro'dan daha az olmamak şartıyla |
| 23091013 | Ağırlıkça %10'dan fazla ancak %30'a eşit veya daha az nişasta ve %10'a eşit veya daha fazla ancak %50'den az süt ürünleri içeren köpek veya kedi maması       | %10, bir kilo için 0,08 Euro'dan daha az olmamak şartıyla |

|          |                                                                                                                                                          |                                                           |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| 23091019 | Niřasta içermeyen veya %10'dan az ( $\leq$ %10) niřasta ve ağırlıkça %75'ten 4.335 0 0 18 fazla ( $\geq$ %75) süt ürünleri içeren köpek veya kedi maması | %10, bir kilo için 0,08 Euro'dan daha az olmamak şartıyla |
| 23091015 | Niřasta içermeyen veya %10'dan az (dâhil) niřasta ve ağırlıkça %50'den fazla (dâhil) fakat %75'ten az süt ürünleri içeren köpek veya kedi maması         | %10, bir kilo için 0,08 Euro'dan daha az olmamak şartıyla |
| 23091059 | Ağırlıkça %30'dan fazla niřasta ve %50 veya daha fazla süt ürünleri içeren köpek veya kedi maması                                                        | %10, bir kilo için 0,08 Euro'dan daha az olmamak şartıyla |

Ayrıca, gümrük vergileri bilgileri Avrasya Ekonomik Komisyonu sayfasında <https://eec.eaeunion.org/comission/departmant/catr/ett/> GTİP bazında yer almaktadır. Öte yandan, ülkemiz ile Rusya arasında Basitleştirilmiş Gümrük Hattı kurulmuş olup, söz konusu yeřil koridor sayesinde ürünlerin ihracatında, belgelerin elektronik olarak önceden gönderilmesi sonucu gümrük işlemleri daha hızlı gerçekleştirilebilmektedir. Söz konusu hattın kullanımı için ülkemizde Türkiye İhracatçılar Meclisine başvurulması gerekmektedir.

## 5. Evcil Hayvan Maması Sektöründe İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar

Ülkemiz evcil hayvan maması ve evcil hayvan ürünleri ihracatçıları için Rusya pazarının, stratejik bir fırsat sunduđu değerlendirilmektedir. Bu fırsatın temelini, Rusya'nın en çok evcil hayvan beslenen ülkelerden birisi oluşu, artan tüketici talebi ve pazar boşlukları oluşturmaktadır.

Rusya'da evcil hayvan maması pazarı, son yıllarda istikrarlı ve dikkat çekici bir büyüme ivmesi sergilemektedir. Sektör, evcil hayvan sahipliğindeki artış ve mama ürünlerinin aile bütçesinde giderek daha kalıcı bir yer edinmesiyle genişlemektedir. Bu bağlamda, 2025 yılı itibarıyla Rusya evcil hayvan ürünleri pazarının toplam büyüklüğü 590 milyar Rubleye<sup>41</sup> (7,1 milyar ABD Doları) ulaşmıştır. Söz konusu hacim, bir önceki yıla kıyasla %15,8 oranında bir artışı ifade etmektedir. Pazarın bu denli hızlı büyümesinin temel nedeni evcil hayvan sayısının yükselmesidir. Ülke genelinde evde beslenen kedi ve köpeklerin toplam sayısı %11'lik bir artışla 74,7 milyon<sup>42</sup> seviyesine ulaşmıştır.

Öte yandan, jeopolitik gelişmeler nedeniyle sektörde arz boşlukları yaşanmakta ve Rusya'daki diğer pek çok pazarda olduğu gibi bir dönüşüm sürecinden geçilmektedir. Rusya'ya evcil hayvan maması ihracatında geleneksel olarak en büyük tedarikçiler konumunda bulunan İtalya, Çek Cumhuriyeti, Hollanda ve Fransa ürünlerinin Rusya'ya ihracatı, son beş yıl içerisinde Rusya Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Denetimi Federal Servisi tarafından aşamalı olarak yasaklanmıştır. ABD ve İsviçre'li firmalar hâlihazırda Rusya'daki üretimlerine ve satışlarına devam etmekte olup pazarın yarıdan fazlasına hâkimiyetlerini sürdürmektedir; ancak jeopolitik risklere bağılı olarak mevcut konumlarını önümüzdeki dönemde korumaya devam etmeleri konusunda belirsizlikler bulunmaktadır.

<sup>41</sup> <https://zooinform.ru/rynok-zootovarov-itogi-2025/>

<sup>42</sup> [https://petcarecenter.ru/documents/Всероссийская\\_перепись\\_животных.pdf](https://petcarecenter.ru/documents/Всероссийская_перепись_животных.pdf)

Bu kapsamda, yerel üreticiler kapasitelerini artırmakta ve ürünlerini çeşitlendirmekte; hâlihazırda Rusya pazarından çıkmamış batılı firmalar ise yerel markalar tescil ettirerek pazarda devam etmeye gayret göstermektedir. Bununla birlikte, yerel üreticiler, fiyat esnekliği düşük olan yüksek kaliteli ürün talebine yönelik ürün sunmakta yetersiz kalmaktadır. Yurtdışında en çok Türkiye'yi ziyaret eden Rus tüketicilerine yönelik olarak, Türkiye ürünlerine aşinalığın ve marka algısı avantajının bulunmasının, kar marjı yüksek söz konusu ürün arzı için firmalarımızı öne çıkaracağı değerlendirilmektedir. Nitekim Türk ürünlerinin Rusya evcil hayvan yemi talebini karşılama hususunda potansiyeli Rus sektör temsilcileri tarafından da dile getirilmektedir. Rusya Evcil Hayvan İşletmeleri Birliği Rusya'daki talebi karşılama konusunda ülkemiz firmalarına çağrıda bulunduklarını ve Rusya Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Denetimi Federal Servisi'nden (Rosselkhoznadzor) Türkiye'den evcil hayvan maması ithalatının serbestleştirilmesini beklediklerini duyurmuştur<sup>43</sup>.

## **6. Evcil Hayvan Maması Sektöründe İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler**

Rusya ile Ukrayna arasındaki krizin 2022'den bu yana artarak devam etmesi, ihracatçılar açısından en kapsamlı ve öngörülmesi en güç risk alanını oluşturmaktadır. Rusya'ya uygulanan yaptırımların kapsamının genişletilmesi ve savunma harcamalarının bütçe üzerindeki baskısının artması, Rusya ekonomisini olumsuz etkilemekte; alım gücünün ve talepteki gerilemenin süreklilik kazanmasına yol açmaktadır. Bunun yanı sıra, yaptırım rejimlerinin sürekli değişen ve genişleyen yapısı, Türk firmalarının ikincil yaptırım (secondary sanctions) riskiyle karşılaşmasına neden olabilmektedir.

Ayrıca, yaptırımlar nedeniyle küresel bankacılık sisteminden Rusya'nın izole edilmesi, Türkiye ile para transferlerinde kur ve komisyon masraflarına yol açmakta, uyum (compliance) işlemleri nedeniyle ihracatçılarımız bürokratik yüke maruz kalabilmektedir. Rusya'ya ihracat gerçekleştiren firmaların Avrupa ve ABD pazarındaki iş ilişkilerinin zarar görmesi riski de bulunmaktadır. Bu durum, ihracatçıların yalnızca Rusya pazarındaki gelişmelere değil, küresel yaptırım mimarisindeki değişimlere de sürekli uyum sağlamasını gerektirmektedir.

Karayolu ile Rusya'ya Ukrayna üzerinden taşımacılık yapılamıyor olması ve denizyolu ile ise Karadeniz üzerinden taşımacılığın durma noktasına gelmiş olması, ihracatçıların lojistik maliyetlerini ve teslimat sürelerini olumsuz etkilemektedir. Gürcistan ve Azerbaycan üzerinden yapılan taşımalarda ise sınır kapılarında uzun kuyruklar ve gecikmeler yaşanabilmektedir. Navlun fiyatlarındaki yükseliş ve teslimat sürelerindeki gecikmeler artarak devam etmekte, bu durum ihracatın rekabet gücünü zayıflatmaktadır.

## **7. Evcil Hayvan Maması Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler**

Evcil hayvan ürünleri ve evcil hayvan maması ihracatı yapmak isteyen firmalarımız için Rusya pazarı, geleneksel ihracat yaptıkları ülkelere göre farklı özellikler taşımaktadır. Reklam ve pazarlama amacıyla batı ülkelerinde yaygın kullanılan Google, Facebook, Whatsapp, Instagram ve Youtube mobil uygulamaları üzerinden yapılacak çalışmalar Rusya pazarında beklentileri

<sup>43</sup> <https://www.pnp.ru/economics/tatyana-kolchanova-koshkam-i-sobakam-pridetsya-pereyti-na-korm-ekonom-klasa.html>

karıştırmayacaktır. Bunun yerine Rusya’da söz konusu uygulamaların muadili olan Yandex, Telegram, Rutube ve VK uygulamaları üzerinden reklam ve tanıtım çalışmaları yürütülmesi yerinde olacaktır. Günümüzde tüketicilerin büyük ölçüde ürünleri çevrimiçi araştırarak satın alma kararı veriyor olmaları nedeniyle, web sitesi sitesine özen göstermek, sosyal medya yönetimini aktif bir şekilde yürütmek ve dijital reklam stratejileri uygulamak, marka bilinirliğinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

## **8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar**

2022 yılı Şubat ayından beri devam eden jeopolitik gelişmeler neticesinde birçok ülke tarafından Rusya’ya geniş kapsamlı ekonomik yaptırımlar uygulanmaktadır. Bu çerçevede, Rusya ile ticaret yapan firmalarımızın sözleşmelerinde bankacılık ve uluslararası para transferi hususlarını netleştirmeleri önem taşımaktadır. Ayrıca, firmalarımızın Rusya dışındaki yabancı ülkelerde bulunan ticari ve ekonomik faaliyetlerinde olumsuz durumlarla karşılaşmamaları için Rusya’da iş yaptıkları firmaları ve bu firmaların sahiplerini söz konusu yönlerden de araştırmalarında fayda bulunmaktadır.

Ukrayna krizi, Karadeniz havzasındaki ticari taşımacılık faaliyetlerini olumsuz yönde etkilemiş ve bazı taşıyıcıların hatlarını askıya almasına sebep olmuştur. Bu kapsamda, Rusya’ya ihracat yapmayı planlayan firmalarımızın lojistik süreçlerde azami ölçüde tedbirli hareket etmeleri, sözleşme imzalanmadan önce teslimat koşullarına ilişkin kapsamlı bir araştırma ve risk analizi yapmalarında fayda bulunmaktadır. Söz konusu araştırmanın; güzergâh güvenliği, taşıyıcı kapasitesi ve uyumluluğu, alternatif liman ve intermodal bağlantı imkânları, gümrük ve veterinerlik belgelerinin eksiksizliği ile teslimat sürelerine ilişkin gerçekçi öngörülerini kapsamaması önerilmektedir.

## **9. Genel Değerlendirme**

Rusya’da evcil hayvan maması pazarı hızla büyümektedir. 2025 yılı itibarıyla pazar hacmi bir önceki yıla kıyasla %15,8 oranında büyüme kaydederek 590 milyar Rubleye<sup>44</sup> (7,1 milyar ABD Doları) ulaşmıştır. Dünyada evde en çok kedi beslenen üçüncü, köpek beslenen dördüncü ülke olan Rusya’da toplam kedi ve köpek sayısı 74,7<sup>45</sup> milyon seviyesindedir.

Jeopolitik gelişmeler nedeniyle sektörde arz boşlukları yaşanmakta ve Rusya’daki diğer pek çok pazarda olduğu gibi bir dönüşüm sürecinden geçilmektedir. Rusya’ya evcil hayvan maması ihracatında geleneksel olarak en büyük tedarikçiler konumunda bulunan İtalya, Çek Cumhuriyeti, Hollanda ve Fransa ürünlerinin Rusya’ya ihracatı, son beş yıl içerisinde Rusya Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Denetimi Federal Servisi tarafından aşamalı olarak yasaklanmıştır. ABD ve İsviçre’li firmalar hâlihazırda Rusya’daki üretimlerine ve satışlarına devam etmekte olup pazarın yarısından fazlasına hâkimiyetlerini sürdürmektedir. Ancak, söz konusu firmaların mevcut konumlarını önümüzdeki dönemde korumaya devam etmeleri konusunda jeopolitik belirsizlikler bulunmaktadır. Bu çerçevede, Rusya’daki mağazalar yeni tedarikçi arayışına girmiş, Rus üreticiler yeni fabrikalar kurmaya başlamış ve hammadde talebi artmıştır. Pazardaki bu yeniden yapılanma, tedarik zincirlerinin yerelleşmesine ve alternatif tedarik kaynaklarına yönelimi hızlandırmaktadır. Batılı firmaların çekilmesiyle oluşan boşluklar, hem yerli üreticiler hem de alternatif tedarikçi ülkeler için yeni fırsat alanları

<sup>44</sup> <https://zooinform.ru/rynok-zootovarov-itogi-2025/>

<sup>45</sup> [https://petcarecenter.ru/documents/Всероссийская\\_перепись\\_животных.pdf](https://petcarecenter.ru/documents/Всероссийская_перепись_животных.pdf)

yaratmaktadır. Bu dönüşüm süreci, pazara giriş ve pazar payı kazanma açısından Türk firmaları için elverişli bir zemin oluşturmaktadır.

Veterinerler tarafından evcil hayvanlara tedavi ve diyet için tavsiye edilen mamalar pazarın en karlı ürünleri olup, Hill's'in Rus pazarından çıkmış olması ve Royal Canin ile Purina'nın tıbbi evcil hayvan maması tedariklerini sınırlamış olması, idrar yolları hastalığı olan kedilerin, alerjisi veya diyabeti olan köpeklerin sahiplerinin alışkın oldukları mamayı bulamamasına yol açmaktadır. Bu durum, söz konusu segmentte ciddi bir arz boşluğu yaratmakta olup, fiyat esnekliği düşük olan bu alanda tüketiciler alternatif ürün arayışına yönelmektedir. Türk firmaları açısından bu segment, yüksek kar marjı ve düşük fiyat hassasiyeti nedeniyle stratejik bir fırsat sunmaktadır. Birçoğu daha önce Türkiye'yi ziyaret etmiş olan Rus tüketicilerine yönelik olarak, Türkiye ürünlerine aşinalığın ve marka algısı avantajının bulunmasının, kar marjı yüksek söz konusu ürün arzı için Türk firmalarını öne çıkarabileceği değerlendirilmektedir.

Küresel evcil hayvan maması sektörü içerisinde Rusya, önemli bir paya sahip olup, pazarın yakın ve orta gelecekte büyümeye devam edeceği tahmin edilmektedir. Sektörde ortaya çıkan arz boşlukları, günümüzün yoğun rekabet koşullarının hüküm sürdüğü dış ticaret pazarlarında sıklıkla karşılaşılmayan, bu yönüyle ayrıcalıklı bir fırsat zemini teşkil etmektedir. Yabancı rakiplerin pazardaki konumlarına ilişkin belirsizlikler ve tedarik alanındaki kısıtlamalar göz önünde bulundurulduğunda, ülkemiz firmalarının pazara giriş ve uzun vadeli ticari başarıya ulaşmada avantajlı bir konumda bulunduğu değerlendirilmektedir.

## 10. Yararlı Adresler

<https://www.alta.ru/tnved/> Rusya tarafından uygulanmakta olan gümrük ve katma değer vergisi oranlarına ilişkin bilgilere yukardaki bağlantı adresinden ulaşılmaktadır

<https://basis.myseldon.com/en/landing> İthalatçı firma bilgisi alınabilecek açık kaynak

Müşavirlik Raporları:

<https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlar>

İhale takibi:

<https://zakupki.gov.ru/epz/main/public/home.html>

Fuarlar:

Uluslararası PARKZOO Fuarı: <https://www.parkzoo.ru/>

Uluslararası ZOOİNDÜSTRİYA Fuar: <https://petindustry.expoforum.ru/en/>

İstatistik:

Trademap - <https://www.trademap.org>

<https://statista.com/>

Etiketleme ile ilgili yararlı linkler:

ROSTANDART Federal Teknik Düzenleme ve Metroloji Kurumu

<https://www.rst.gov.ru/portal/gost>

<https://markirovka.ru>

<https://честныйзнак.рф/>

E-ticaret pazar yerleri:

Wildberries <https://www.wildberries.ru/>

Ozon <https://www.ozon.ru/>

Yandex Market <https://market.yandex.ru/>

MegaMarket <https://megamarket.ru/>

SberMarket <https://kuper.ru>

Avito <https://www.avito.ru/>

AKİT Rusya (Rusya E-Ticaret Şirketleri Derneği) <https://akit.ru/>

## 11. Kaynakça

1. Rusya Federasyonu Hükümeti

<http://government.ru/>

2. Rusya Ekonomik Kalkınma Bakanlığı

<https://economy.gov.ru>

3. Rusya Federal Gümrük Servisi

<https://customs.gov.ru>

4. Rosstat (Rusya İstatistik Kurumu)

<https://rosstat.gov.ru/>

5. Avrasya Ekonomik Birliği

<https://eaeunion.org>

6. Avrasya Gümrük Birliğinin sertifikasyon kuruluşları ve denetim laboratuvarlarının (merkezlerinin) tek sicili

<https://eec.eaeunion.org/comission/department/deptexreg/otsenka-sootvetstviya/edinyy-reestr-organov.php>

7. Avrasya Gümrük Birliği gümrük vergileri

<https://eec.eaeunion.org/comission/department/catr/ett/>

8. Rusya Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Denetimi Federal Servisi (Rosselkhoz nadzor)

<https://fsvps.gov.ru/>

Gazeteler ve medya:

<https://www.rbc.ru/>

<https://www.kommersant.ru/>

<https://marketing.rbc.ru/>

<https://rg.ru/>

<https://mediascope.net/>

<https://www.pnp.ru>

<https://zoobiznes.com>

<https://zooinform.ru>

<https://soyanews.info>

<https://strategy.ru>

<https://www.expert-test.ru>

9. Mevzuat ile ilgili sayfa

<https://www.consultant.ru>

<https://base.garant.ru>